

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 29 (2107)

1974 m. LIEPOS - JULY 24 d.

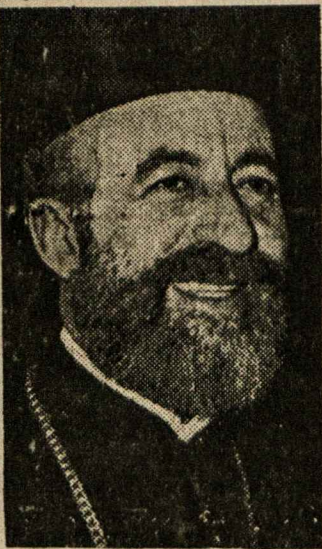
CANADA - MONTREAL (Established 1941)

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

GRAIKIJĄ PRISIBIJO TURKIJOS

Turkijos karo laivynas artėdamas prie Kipro, Graikijos buvo suprastas kaip grąsinimas ir tučtuojau pažadėjo ištraukti iš Kipro 650 savo karininkų. Turkijos diplomatų nuomone, vien tuo problema neišsprendės.

Arkiv. Makarios atvykęs į Jungtines Tautas nepageidavo JT intervencijos, tikėdamasis taikiai būdu Kipro reikalų išsprendimo. Jis nors laikomas teisėtu Kipro prezidentu, bet nemažai bus keblumų JT gen. sekretoriui K. Waldheimui, nes į Jungtines Tautas atvyko ir Kipro naujojo prezidento Nikos Sampson'o paskirtas atstovas Dimmy Dimitriou.

Arkiv. Makarios

PORTUGALIJOS VYRIAUSYBĖS KABINETO PAKAITA

Balandžio mėnesį generolas Spínola perėmęs Portugalijos vyriausybės vairą, neseniai buvo patekęs į krizę. Atsistatydino min. pirm. Adelino da Palma Carlos su keliais ministrais. Be to, Afrikoje valdomoje Angoloje aktyvėjo neramumai - dekontracijos. Sostinėje Luanda policija pavartojo ginklus ir pasekmėje buvo žuvusių virš 20 žmonių. Taip paskelbė pats prez. Spínola pridėdamas, kad ten tvarka atstatyta, o užjūrio min. dr. Almeida Santos papildė, kad ten buvęs tik konfliktas mažumos rasistų.

Nauju min. pirm. paskirtas pulk. Vasco Dos Santos

Goncalves, kuris sudarė naują vyriausybę. Užsienio korespondentų nuomone, naujoji vyriausybė mėgins vairą pasukti kairėn. Min. pirm. Goncalves yra kairiojo sparno, vienas iš kairiųjų grupės, kurie įvykdė perversmą Portugalijoje.

VATIKANO IR VARŠUVOS SUSITARIMAS

Paskutiniuose trijų metų laikotarpyje iš privačių pasikalbėjimų tarp Vatikano ir Lenkijos diplomatų, išsivystė oficialų išteigimą nuolatinio kontakto tarp Katalikų hierarchijos ir komunistinio Rytų bloko. Lenkijos komunistų partijos sekretorius E. Gierek'as bevaldydamas kraštą virš 3 metus, priėjo išvados, kad reikia normalizuoti krašto santykius su Roma. Lenkijos valdžios žmonės susitikę su Popiežiaus įgaliotiniu arkiv. Augustino Casaroli padarė galutinį susitarimą. Susitarimo detales kol kas neatskleidė viešai, bet spėliojama, kad Gierek'as prižadėjęs baigti religijos diskriminaciją, atstatyti trūkstamą bažnyčių padėtį ir net, laisvai naudotis spauda ir t.t.

JAV GALIMI

MOKESČIŲ PAKĖLIMAI

Demokratų pusės žymesnieji ekonomistai /in the House of Representatives/ padarė rekomendaciją pakeisti mokesčių įstatymą, kuris būtų palapšius išėjimas iš infliacijos. Stūdomas žymus pakėlimas korporacijų mokesčių, taip pat sunkiajai pramonei bei liuksusinių išteklių dalykams ir mitypadingumą automobiliams.

SIMO KUDIRKOS

REIKALU VEIKLA

JAV-bių departamentu pranešimu, senatorius H. Jackson'as kalbėjosi su Valstybės sekr. H. Kissinger'iu Simo Kudirkos reikalu. Kongresmanas R. Hanrahan pranešė, kad JAV Ambasada Maskvoje yra įteikusi raštą Sovietų Są-

BENDRUOMENYBĖS

20 - KANADOS LIETUVIŲ DIENOS FESTIVALIS WINNIPEGE

Rašo L. Eimantas
(Pradžią praeitame numeryje)

Kulminacinis Lietuvių Dienų punktas - sekmadienio vakare koncertas Winnipeg Play House teatre. Iškilmingą koncerto atidarymą pravedė Winnipeg apylinkės valdybos pirmininkas Algimantas Eimantas. Invokacija sukalbėjo vysk. V. Brizgys. Winnipeg miesto tarybos narys p. Repchuk pasidžiaugė etninę grupių kultūriniais įnašais ir pranešė, kad miesto burmistras S. Juba oficialiai išleido proklamaciją, skelbiančią Winnipeg mieste Lietuvių Savaitę nuo birželio mėn. 24 iki 30 d. Taip pat šios savaitės laikotarpiu Winnipeg Memorial bulvaras pavadintas Lietuvių bulvaru. Už gražų prisidėjimą prie Winnipeg šimtmečio minėjimo, miesto burmistras išdavė padėkos ir pagirimo diplomą: Winnipeg lietuvių apyl. valdybai, Toronto "Gintarui", Hamiltono chorui "Aidas" ir Londono "Baltijai".

Kardinolas G. Flahiff taip pat atėjo į koncertą pasigerėti lietuvišku menu ir vėl tarė gražų ir jautrų žodį. Apyl. vald. pirmininkas pristatė gausiai publikai visus garbinguosius svečius. Jis visiems nuoširdžiai padėkojo už lietuviams dėmesį ir paramą pinigais, kuriuos skyrė Lietuvių Dienoms federalinė valdžia, provincinės turizmo departamentas ir Carling fondas. Winnipeg Folk Art Council prezidentas J. Koteles labai džiaugėsi ir dėkojo lietuviams už gražų reiškimąsi kitų Kanados tautų tarpe. Buvo sveikinimo telegramų ir laiškų, gautų iš federalinės valdžios ministerio dr. St. Haidasz, lietuvių gen. konsulo Kanadoi dr. J. Zmuidzino, Vliko pirmininko dr. Valiūno, buvusio Kanados ministerio pir-

jungos vyriausybei, prašydama leidimo pasimatymui su savo piliečiais - kaliniu Simo Kudirka. Prašymas nors priimtas, bet atsakymas dar tuo kartu nebuvo gautas.

Rašo L. Eimantas

mininko J. Diefenbakerio ir kt. Koncerte dalyvavo nemaža lietuvių iš Kanados vakarų. Tikrą staigmeną padarė p. J. Žitkevičienė specialiai atvykusi ir perdavusi nuoširdžius sveikinimus ir linkėjimus iš Australijos lietuvių bendruomenės. Paskutinis sveikintojas ir kalbėtojas buvo LB Kanados Krašto valdybos pirmininkas inž. Čiuplinskas.

Koncertą pradėjo Toronto "Gintaras" ir pasigerėtinais atliko lietuvių dainų ir tautinių šokių pynę. Publika ritmingai plojo ir stilingiems šokiams bevykstant. Labai gausių ir darnų "Gintaro" sambūrį vadovai Karastejai atskraidino ne tik į Winnipegą, bet tuoj po koncerto su jais išskeliavo pas Kanados Vakarų lietuvių, pas kuriuos viešės ir koncertuos.

Hamiltono mergaičių choras, susidedantis iš 70 dainininkių ir vedamas V. Verikalčio, iš karto pagavo publikos dėmesį. Chorvedis Verikaitis įnešęs dirigavime daug naujų: jis chorą palieka, lyg nueina su pianistu Govedu "pasitarti", o dainavimas tęsiasi ir "sugrįžusiam" chorvedžiui tereikia tik vieno mosto, kad drausmingas choras vėl galingai gausių. Tokie chorvedžio "pasivaikščiojimai" - triukšai publikai patinka ir ji griausmingai ploja. Gražiai derinos ir solisto Verikalčio solo dainavimas, kai visas choras jam "akomponavo".

Užbaigai scenon išėjo Londono "Baltija". Publika vėl žaismingai ir ritmiškai plojo, kai londoniškai vikriai nardė tautinius šokius. Jaunas, kad ir netaip gausus choras, vedamas V. Petrašiūnaitės skambiai sudainavo kelias dainas. Būdinga, kad mažos kolonijos "Baltija" turi tokių darbštų sambūrį: čia vis tas pats jaunimas šoka, dainuoja, pakaitomis akordeonais groja, visur suspėja ir daro didelio sambūrio įspūdį. Jų vadovai Chainauskai ir V. Petrašiūnaitė susilaukė gausių ir užtarnautų katučių. Visą koncerto eigą tikrai sumaniai ir įspūdingai pravedė jau daug kur pasižymėjusi Lydija Keraitė (Londono "Baltijos" narė).

Nors koncertas užtruko virš poros valandų, publikai atrodė, kad tai tik smagi trumpa valandėlė. Daug kas iš Vakarų Kanados lietuvių

nedažnai yra matęs tokių koncertų. Ne vienas jų sakė, kad su malonumu išklaustų ir stebėtų šį koncertą antrą ar trečią kartą. Matyt entuziavimo pagautas, tautietis iš Saskatchewano V. Zujus Winnipeg apyl. valdybai įteikė 500 dolerių čekį. Jis tik pridėjo, kad tokiems parengimams jokia auka nėra per didelė.

Lietuvių Dienų komiteto pirmininkas Vincas Januška, nuoširdžiai dėkojo visiems lietuviams už našų darbą ir pastangas. Programos atlikėjams per sambūrį vadovus jis įteikė gėlių ir dovanų. Koncertas baigtas Lietuvos himnu, galingai nuskambėjusiu didžiulėje auditorijoje.

Liepos 1 d. prie Manitobos parlamento rūmų vyko Winnipeg šimtinių gimtadienio iškilmų tęsinys. Čia tarp kitų tautybių vėl pasirodė Hamiltono mergaičių choras ir solistas Verikaitis. Tūkstantinė publika sutiko ir palydėjo juos audringomis ovacijomis. Daug kas sakė, kad prie laisvųjų žmonių parlamento galingai ir pirmą kartą skambėjo "Lietuva buvo ir vėl bus laisva".

Winnipegiečiai lietuvių labai užgirtini už Lietuvių Dienų suruošimą. Jie globojo, vaišino, vežiojo ir rodė miesto žymias vietas atvykusių sambūrių jaunimui. Visur didelio aktyvumo rodė judrusis winnipegiečių mokykl. J. Grabys. Jis ir daug kas sakė, kad lietuvių skatinimas ir išlaikymas be organizuoto jaunimo neįmanomas.

Lietuvių Dienas gražiai papildė ir dailininkų A. A. Tamošaičių paroda, vykstanti nuo birželio mėn. 25 d. iki liepos 6 d. Manitobos "Man and Nature" muziejuje, bet, tačiau apie tai kitą kartą.

SMUKININKAS IGOR BERUKSHIS YRA LIETUVIŲ KILMĖS

Per pasaulio spaudą neseniai nuskambėjo, kad prieš dešimtį metų iš Maskvos pabėgęs smukininkas basistas Igor Berukshtis paskelbė ba-

do streiką, reikalaudamas išleisti jo Maskvoje pasilikusią žmoną su dukterimi.

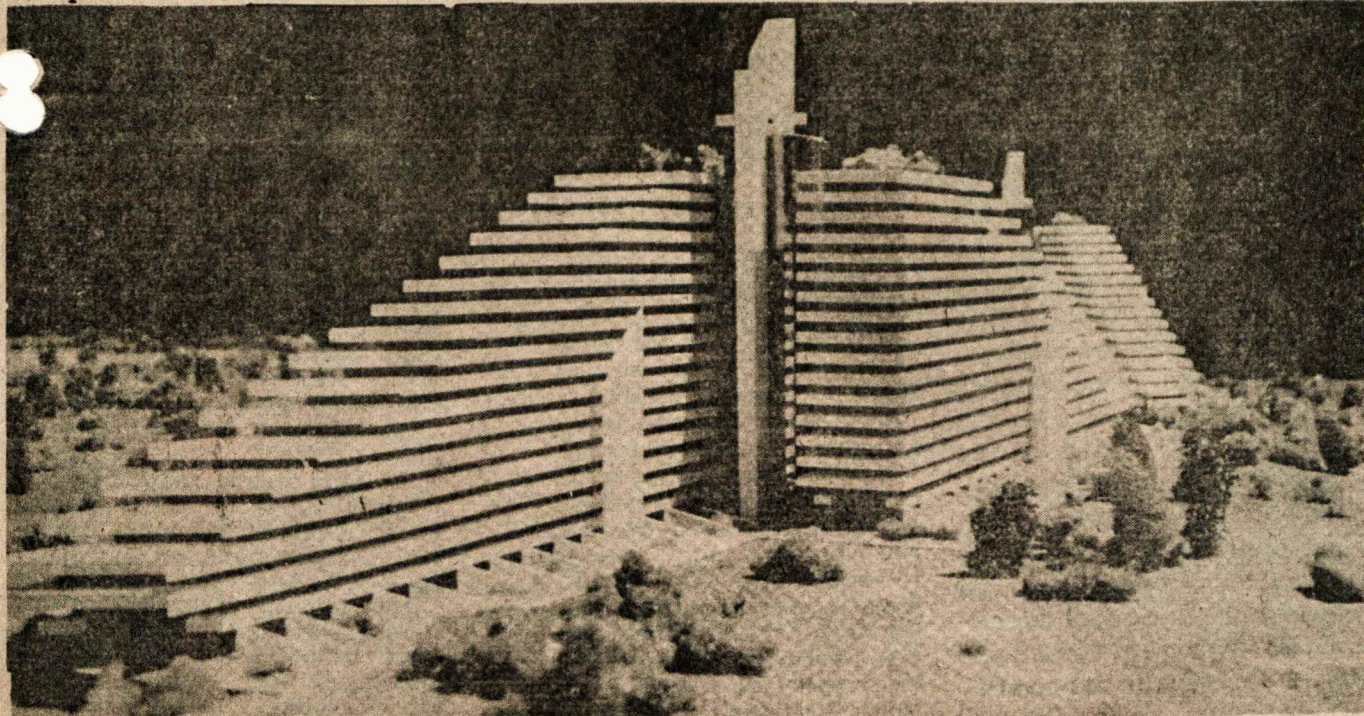
Neabejotina lietuviška pavardė atkreipė dėmesį į jo galimą lietuvišką kilmę.

Vos atvykęs į JAV - bes 1965 m., Igor Berukshtis lankėsi Lietuvos Generaliniame Konsulate New Yorke, prašydamas padėti surasti jo gimtinaičius JAV-bėse, su kuriais jo senelis susirašinėjęs dar Antr. Pasaulinio karo metu. Jis pasisakė gimęs Maskvoje 1933 m. sausio 16 d., sūnus Sergejaus Beruksčio. Jo senelis buvęs dantų gydytojas Kazimieras Berukshtis, kilęs iš Rumšiškių, į Maskvą nusikėlęs dar prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą, kame vertėsi dantų gydytojo praktika. Senelis Kazimieras buvo vedęs rusę, kaip ir jo sūnus Sergėjus, Igorio Beruksčio tėvas.

Nors Igoris Berukshtis lietuviškai ir nemoka, bet jo kilmė traukia jį prie lietuvių. Po Lietuvos okupacijos Maskvoje atsirado lietuvių studentų, su kuriais jis užmezgęs ryšius ir draugavęs, bet lietuviškai pramokti nepajėgęs.

Paskelbus spaudoje giminių paieškojimą, atsiliepė Betlehem, Pa. gyvenanti Petro Beruksčio našlė, pranešusi, kad jos vyras susirašinėdavęs su Maskvoje gyvenusiu dėde Kazimieru. Gavęs adresą, Igoris nuvyko į Betlehem Pa., savo gimtinačių aplankyti. Ar jis dar palaiko su jais ryšius, žinių nėra.

LGK

SPORTO OLIMPIJADOS MONTREALYJE SPORTININKŲ GYVENVIETĖS (village) ARCHITEKTU PARUOSTAS MODELIS. (Čia bus 932 gyvenimi butai, kurie po Olimpiados bus parduodami po \$ 20.000 ir iki \$ 60.000 už butą)

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

20

HANADOS LIETUVIŲ DIENA

WINNIPEG MANITOBA

Lietuvių Dienos leidinio viršelis su Krašto apsaugos ministerio J. Richardson autografu.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00. Retinė prenumerata nuo \$15.00. Adresas pakeičiamas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LA SALLE H8P 1C4, Que. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuostata. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija irleidykla neatsako.

Tremtainiški Apmastymai

(Trisdešimtųjų metų sukakties proga)

Nelabai išsklaidingi ir daugiausia tik savitarpy minint trisdešimtąsias išelviškąsias metines, jau galima pažvelgti į prarastąsias dienas iš šios tokios laikų perspektyvos.

Kai kam išelviškoji tragedija prasidėjo dar 1944 metais (pirmieji trėmimai Sibiran vyko keletą metų anksčiau), kai vienus vokiečių evakuavo, kitus trėmė darbam Saksonijon, dar kiti, laisvu noru ir tokia pačia valia trėmėsi patys, kai kuriais atvejais net ir kyšių pagalba minkštinant pasieniečius vokiečių pareigūnus, kad tik pravertę sieną... Žinoma, patys didžiausią ir skaudžiausią trėmimą, represijos vyko, sovietams antrą kartą grįžus Lietuvon ir pirmaisiais pokario metais. Jie buvo tokie skaudūs ir platūs, kad 1941-ųjų metų trėmimų akcija, tegalėjo

būti laikoma tik repetitija. Todėl ypaties, kad tie, kurie vienu ar kitu būdu per Vokietiją pasiekė vakarus, tikrai gali laikyti save laimingais, nes likę krašte, bent nemaža jų dalis, būtų gerokai nukentėję stalininio siautėjimo metais.

Visa tai yra nieko naujo ir visiems žinoma. Kalbama, prisimenama tai tik dėl to, kad bandant peržvelgti, bent kiek paanalizuoti esamas sąlygas ir mūsų pačių nuotaikas ir elgesį, jau be jokių gilesnių studijų matome, kad su kiekviena diena vis giliau kabinamės ar net jau ir visiškai esame įsijungę gyvenamo krašto kultūron ir civilizacijon. Tai reiškia beveik faktą, kad senai šalims palikome visus šventus ir kitokius pažadus "dirbti, kovoti dėl Lietuvos". Turbūt lengvam pasileisimui, madingai išver-

čiame anuometines karštas frazes, labai patriotinius pažadus, tikėdami ir galvodami, kad visa, ką mes čia atliekame vieni patys ar su savo priaugančia karta, jau yra kova už Lietuvą. Ne viena tokia šeima yra išitikinusi, kad ir ji kovoja, įpratinsi šeimos jaunimą prie lietuviškų valgių, k. a. dešrų su kopūstais, cepelinų ir kuldūnų, o pasisaldinimui - spurgų su žagarellais. Atseit, nenutausime! Šiaip jau, net ir mūsų naujametinių tostų tonas keičiasi. Jei dar anksčiau šaukiamai deklaravome - iki pasimatymo sekančiais metais tėvyneje, tai dabar lyg ir prisibijoma tokių pažadų, nes, rasi, jei tai ir išsipildytų, kiek gi mūsų visa pametę rimtai galvotume apie grįžimą ir vėl naujus įsikūrimo vargus.

Artik mūsų daugumą ir toliau vargina rūpesčiai, kaip daugiau pralobus, kaip tinkamai pinigą investavus, ką dar išgyti, kaip šauniau ir plačiau atstogos praleisti, kokius naujausio modelio autovežimus nupirkti, šaunesnes rezidencijas ir vasarnamus turėti. Nepaskutinę vietą ir visai rimtas dėmesys užsitikrinti ramų ir šiltą saulėlydį ar tai Floridą, ar Arizoną, gal ir New Mexico. Kur jau čia gali įtilpti neturtinga ir klimatu gana šaltoka Lietuvėlė. Anketų daviniai (pravesti jaunimo tarpe) vaizdžiai rodo, kad ir jų nuotakos nelabai nutolę nuo tėvėlių ištikinimų. Taip, nuvykti, aplankyti tėvų gimtąjį kraštą, labai realu ir žavū, bet ten pasilikti, gyventi ir atelti kurti, net jei ir politinės sąlygos pasikeistų, tai jau ne... Su šiuo daugtaškiu ir dera ši pokalbį lyg ir nutraukti.

Al Gimantas

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

KURMIS AR ŠAULIŲ KUOPOS VADAS?

Š. m. gegužės 3 d. "NL" tilpo rašinys, liečiantis Šaulių Sąjungą Kanadoje. Straipsnio autorius "Buves Lietuvoje šaulių kuopos ir būrio vadas". Du dalykai krinta į akis: dergimas asmenų, dirbančių šaulių sąjungoje ir autoriaus anonimais. Pradėsime nuo pirmojo.

Kiekvienoje organizacijoje galima rasti trūkumų, o taip pat būdų pagerinti veiklą. Tai natūralu. Tačiau viską dergti ir šaukti perorganizavimo, skamba neįtikinamai. Tai primena daugiau vėlavę, šaukiantį "ura" balsu. Praeis, parėkams, sukelis dulkes ir rankų nepridėjus prie darbo, viską vėl paliks. Šaulių sąjunga Kanadoje tvarkosi demokratiškai. Kiekvienas lietuvis ar asmuo buvęs šauliu Lietuvoje, padavęs pareiškimą, gali įstoti nariu į šaulių kuopą. Ir tai būtų nuoseklusėjimas: gerinti veiklą iš vidaus, bet ne per spaudą. Norint, jei veikti, dirbti ir spaudą nerašinėja. Neseniai įstoja į šaulių kuopą ir esu net valdybos narys. Mielai norėčiau išgirsti pasiūlymus susirinkime ar net raštu kuopos valdybai. Tada būtų galima ir svarstyti. Bet dergti, rekti neduodant jokių konkrečių pavyzdžių ar pavardečių reiškia anarchizmą. Kirsinti, kelti nepasitenkinimą, reikalauti reformų, atmesiti priimtas darbo bei veiklos formas, diegti nepasitikinimą žmonių tarpe savais vadais, kaltinti dirbančiuosius, tai yra komunistinės veiklos metodai. Šauliai Kanadoje jau veikia apie 20 metų. Atrodo, "kuopos ir būrio vadas" yra...
2 PSL.

rio vado" per ilgai miegota. Ką darel, ką veikel, kad per tą laiką nepastebėjai šaulių sąjungai daromą "žalą". Reikalas yra kuras rimtesnis. Minėto tipo rašiniai rodo lietuviškojo galvojo palūžimą ir persiėmimą tarnauti svetimai idėjai. Tai rodo pradėdamą naikinimo darbą savo mis rankomis. Kur komunistai negali jėga ar ginklu pasiekti, tai jie pasėja savo idėjų ir mažo intelekto, mažo išsilavinimo asmens arba neįsimančiai atlieka darbą už juos. Kur logika? Šauliai šalia savanorių kūrėjų yra vienintelė karinė lietuviška organizacija, kuri kiekviena - me dorame lietuvių ugdo tvarkos, drausmės, susiklausymo, tarpusavio respekto dvasią, o svarbiausia, apsaugoja jaunuosius šaulius nuo aplinkoj siaučiančio blogio. Kas dar yra aiškiai ir matomai likę mums iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo? Ką galime jaunajai lietuviškai kartai, ne mažiau Lietuvos, parodyti, jei ne gražias šaulių gretas lietuviškų švenčių ir minėjimų metu? Pagaliau ar tai nėra ir mums vyresniesiems pasistiprinimas ir prisiminimas, kad mes turėjome nepriklausomą savo valstybę, savo gražią kariuomenę, gražią šaulių sąjungą, kuri ugde, kultūrinio Lietuvos jaunimą.

Antras dalykas, tai autoriaus anonimas. Žmogus, turintis geras, sveikas ir organizacijai priimtinas idėjas neturėtų bijoti pasirašyti savo pavardę. Taip jau priimta, kad norisi žinoti ne tik sumanymą, planą ar idėją, bet ir jos autorį. Dar blogiau, kad slapkai esama darbštiau, dir-

bančio už organizacijos ribų, atliekančio apklausinėjimus, tyrinčio nuomones, leškančio panašiai galvojančio. Anot priežodžio, karkia kaip pirktas. Ar ne skaudu, kad buvęs kuopos ir būrio vadas pasidaro anonimu, slapuku, lietuvišku kurmiu? Kurmis paprastai išrausia žemę ir ją palikęs eina kitos vietos ieškoti. Ar ne laikas tokius lietuviškus kurmius demaskuoti ir atitinkamai bausti, kitaip bloga sėkla pradės nešti vaisių.

Panašių balsų, pridengtų ilgais plaukais, girdime ir už lietuviškos visuomenės ribų. Jie irgi rėkia, kad viskas negerai, kad viskas supuvę, kas sena, reikia griauti, keisti pagal jų galvojimą. Ir čia jau prieiname prie platesnės plotmės, kur tačiau pasirinkimas yra dviejopas: demokratinis ar diktatorinis. Vakarų ir laisvajam pasauliui priimtinas demokratinis procesas, kur nuomonių ir pažiūrų skirtumai ryškiniami diskusijų ir balsavimų formomis. Tiesa, esama skirtumų, bet vistiek laisvė ir tiesa bei teisingumas lieka pagrindiniai poliai bet kokiame veikime. Gi rytietiškas, diktatorinis, komunistinis galvojimas remiasi visai kitomis prielaidomis, ten griunama, o ne statoma, vietoj tiesos viešpatauja šantažas, gera valia priskiria ma neapykantai, priespauda vadinama laisve ir pan.

Grįždamas prie šaulių sąjungos turliu pasakyti, kad esu labai patenkintas būdamas šauliu. Taip jau įvykiai susiklostė, kad neteko tarnauti Lietuvos kariuomenėje, o to tikrai norėjau, nes mačiau

PANORAMA

(Perpaudinėme iš "AKIRAIČIŲ" nr. 4(58). Manome, kad šis straipsnis bus įdomus perskaityti platesnei lietuvių visuomenei)

SOVIETŲ REVIZIONISTŲ FAŠISTINĖ DIKTATŪRA

Šį straipsnį paskelbė Kinijos Liaudies Respublikos oficiali žinių agentūra Hsinhua 1974 m. sausio 8 d., ir tos dienos rytinė laidojį jį perdavė visos Kinijos radijo stotys. Vėliau, sausio 25 d., jį paskelbė savaitinis Peking Review, kuris yra leidžiamas anglų, prancūzų, ispanų, japonų ir vokiečių kalbomis. Kinai, jų vel atstojantieji susikirtimo su sovietais, šį straipsnį matyti laiko svarbiu. Jame Peking Review berods pirmą kartą paminėjo 1972 m. Kauno demonstracijas ir riaušes. Antisovietinės propagandos netrukus ir Vakarų spaudoje. Lietuviška šieji spauda taip pat nepalaidėdama progą informacijai panaudoti prieš sovietinę ir prieškomunistinę propagandą. Šis straipsnis betgi įdomus tuo, kad suteikia progą susipažinti su kinietiška komunistine antisovietinės propagandos rūšimi.

Sovietų revizionistinių išgamy kliša, naujiejai carai, sėdi ant ugnikalnio. Jie pastaraisiais metais nesileidami sustiprino savo fašistinę diktatūrą, kad sutramdytų liaudį, kuri nuolat vis stipriau priešinasi reakcinėi sovietų revizionizmo valdžiai. Šiandien Sovietų Sąjunga toli gražu nėra "stabilus" ir "harmoniška", kaip skelbia Brežnevas ir kiti jam panašūs. Ji pilna aštrių klasinių antagonizmų, tautinių prieštaravimų ir visuomenės skutrimų.

SUGRIEŽTINTAS LIAUDIES PERSEKIOJIMAS

Besistengdama išlaikyti savo reakcinę valdžią, Brežnevo klika nesiliauja šaukusi stiprinti "teisę ir tvarką". Ji klykia, kad "viso krašto ir visos partijos uždavinys yra stiprinti teisinę sistemą, teisę ir tvarką", ir kad būtini reikia "sustiprinti visuomeninę tvarką visose gyvenimo srityse". Nuo 1965 m. ji išleido daugybę reakcinių įstatymų, potvarkių ir nutarimų skirtų liaudies persekiojimui sugriežinti. Tarp jų yra "nutarimas dėl sovietų milicijos stiprinimo tolimosesese priemonių", "potvarkis apie milicijos administracinę priežiūrą iš kalėjimo paleistiesiems asmenims", "nutarimas dėl auklėjimo socialistinio darbo drausmėje", "įstatymas apie S.S.R.S. ir sovietinių respublikų baudžiamosios teisės principų papildymus bei pakeitimus", "S.S.R.S. ir sovietinių respublikų įstatymų principai dėl perauklėjimo darbų", "preliminarinio įkalinimo taisyklės", "dekretas dėl šaunamųjų ginklų konfiskavimo" ir "darbo teisės principai".

Pagal 1969 m. liepos mėnesio preliminarinio įkalinimo taisykles, persekiojami asmenys gali būti sumiti, teisiami juos apkaltinus esant "įtariamais" ir ilgam laikui įkalinami. Jei jie parodo bent kiek pasipriešinimo, juos leista sukaustyti, supančioti ir įvilkti į maldinamusius marškinus. "Jie ne gali būti nušauti. Tos priemonės nukreiptos ir prieš "politinius nusikaltėlius", kurie priešinasi tamsiajai sovietų revizionistų valdžiai. Įstatymas apie S.S.R.S. ir sovietinių respublikų baudžiamosios teisės principų papildymus bei pakeitimus, kuris buvo paskelbtas 1969 m. liepos mėnesį, pabrėžia "kovą prieš ypatingai pavojingus politinius nusikaltėlius", "masines riaušes" ir "milicinių nužudymus".

Nuo 1965 m. Brežnevo klika žymiai praplatė savo fašistines diktatūros aparatą, sudarė daug naujų žinybų, gi policijos bei specialių agentų žinybas stiprino. Sovietų revizionistų partijos centro komitetui tiesioginiai priklausomą Valstybės saugumo komitetą jį paverė didžiule slaptaja tarnyba, kurios tinklas apėmė visą kraštą, kad griežtai kontroliuotų plačias mases ir kadruos. Visuomenės saugumo ministerija, kuri buvo sudaryta 1966 m., po dviejų metų buvo išplesta ir paversta Vidaus reikų ministerija. Policijos galios buvo praplatėtos 1968 m., policininkų skaičius labai padidintas, pristiegta profesinio saugumo įstatų, naktinės paminasios policijos stočių ir motorizuotų policijos vienetų. Buvo pradėti naudoti moderniausi sekimo ir priespaudos įrenginiai. Teisingumo žinyba, kuri anksčiau buvo panaikinta, 1970 m. buvo vėl atkurta, seni teismai išplesti ir pristatyta nauji. Nuo to laiko kai Partijos ir valstybės kontrolės komitetas 1965 m. buvo pavadintas Liaudies kontrolės komitetu, jis buvo paverstas plačiu priežiūros tinklu, kuris siekia nuo centrinio organų iki žemiausių vietinių vienetų.

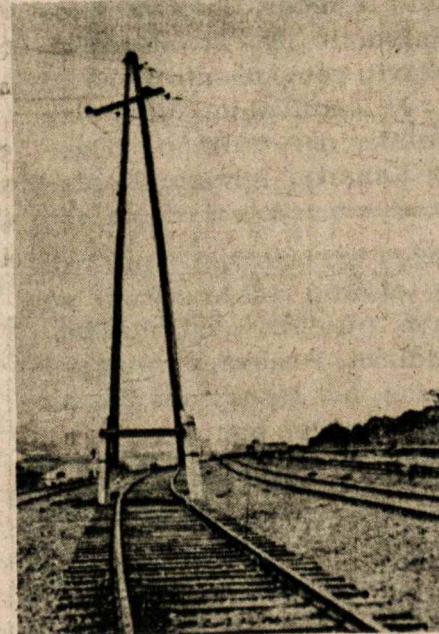
Sovietų revizionistai pastaraisiais metais šalia naujų kalėjimų pristiegė daugybę darbo stovyklų revoliucinei liaudžiai prispausti. Šios susikirstytos į paprastas, sustiprintas, griežtos drausmės ir specialias stovyklas. "Politiniai nusikaltėliai" paprastai talpinami į griežtos drausmės arba specialias stovyklas. Pranešama kad viso yra virš 1,000 darbo stovyklų su virš milijono kalinių.

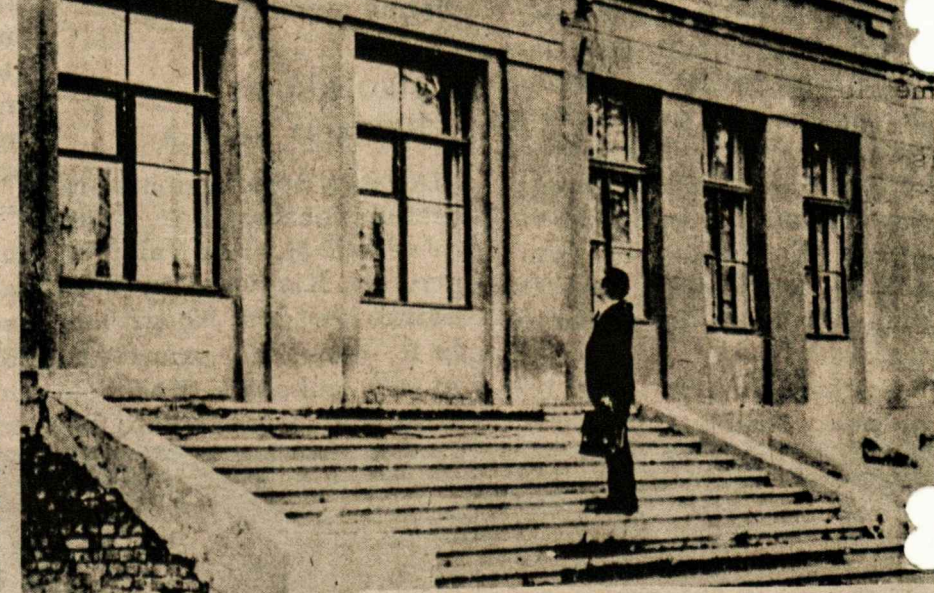
SOVIETINIS PLANAVIMAS:

Maskvos laikraštis "Literatūra" gavo iš savo skaitytojų nuotrauką liudijančią planavimo netobulumus ir centrinių bei vietinių įstaigų nesuderintumą. Laikraštis jų nepatalpino, bet kal to laikraščio žymus bendradarbis Išemi-gravo į Izraelį ir dalį šių nuotraukų išsiųžė.

Viršuje laiptai, nesleką gatvės grindinio, nes gatvė buvo planuojama pakelti. Dešinėje balkonas į kurtuos nėra išėjimo. Laiptai, kuriais užlipus nėra iėjimo. Kairėje elektros laidų stulpas pastatytas ant gelžkelio, nes planuojant apskaičiavimas tą vietą nurodė.

savo kalmynus, kurie grįžo iš kariuomenės. Sunku buvo tiesiog atpažinti: kariuomenė iš kaimo bernelio buvo padariusi išlavintą ir atsakomą karį. Kairurie jų buvo labai gerai parengti įvairių sričių specialistai. O didelė karių dalis ateldavo į šaulių gretas. To slūlyčiau ir buvusiam kuopos ir būrio vadui: sugrįžti į šaulių eiles, o jei ką protingo pasiūlysi ir pasirodysi darbštus, tai išlirksime ir į valdybą. Opozityvus darbo tikrai netruks. St. Dargis Toronto, Ont.

Copyright from DER-SPiegel

KĄ MAČIAU DABARTINIAME VILNIUJE?

(Rašo kanadietė Rasa Mažeikaitė, Sao Paulo "Mūsų Lietuva")

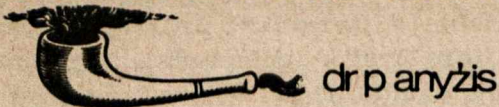
Senovės išmintim ir paslap-
tim persisunkę miestas geria

Redakcijos pastaba: Ano rašinio autorius redakcijai nėra anonimas, ir kad jis nepasirašė pavardę, tai dar nereiškia nusižengimą šauliams nei nesamą jokiai taisyklei pasirašyti. O juo labiau, kad jis nesuminėjo jokios pavardės išskeldamas bendrus ir visuomenėje kursuojančius Kanados šaulių veiklos netobulumus. Taip pat suraminame baugėdusius, kad nesibijotų straipsniautoriaus, jis nėra atsidavęs komunistinio idėjai, yra aukšto intelekto ir išsilavinimo. Ir ne tik St. Dargiui, bet ir kitiems šauliams nepatariama tiek daug detalių pastangų demaskavimui o juo, juo nubaudimui...

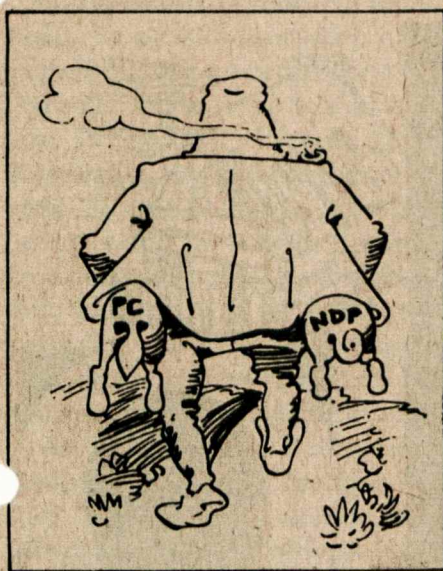
saulės spindulius lyg išsirpęs vaisius, rausvais ir melsvais patelės tonais nutapytas impresionisto menininko. Jo pastatų sienos, svarios ir įvairiai spalvotos lyg kokioj šiaurės Florencijoj, ramiai alsuoja vidurdienio šilumoj.

Aš einu siaura, vingiuojančia viduramžių gatve, nepaisydama minių, skubančių žmonių, kurie stumiasi pro mane ant siaurės šaligatvio. O aš stebiuos ne tik Vilniaus grožiu, bet ir jo gyva dvasia. Nors miests šiais metais švėčia 650 metų sukaktį, jis nėra sustingęs muzėjinis paminklas, likęs turistų malonumui. Žmonės plūsta gatvėmis, (Nukelta 1/5 psl.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dar tuo tarpusotūs Ontario balsuotojai liepos aštuntą dieną Trudeau atstatė į nenuginčijamą Kanados karalių. Mat slaučiančioje infliacijoje kapitalistai kraunant dolerius, ir kitiems nuraupė centų. Šią skiltį rašiau po blogai išmiegotos nakties, kada apmaudas dar nenuslūgęs, kada jausmai dar švieži. Esu piktas netiek dėl rinkimų pasekmės, bet kad šie rinkimai parodė kokią vėlių bei avinų kaimene esame – mes, kurie tariamės laisvais šioje šalyje daryti tai ką norime. Like hell! (lietuviškai-kanadietiškai šnekančiai). Esame laisvi paklusti propagandai, taip kaip pirkti baltesnį mullą, meli garantuojančią kramtomą gumą ar vyriškumą pridodantį alų. New Yorko Madison Avenue, kaip ir daugelis amerikiečių biznų, savo filialę Kanadoje įsteigusi yra gana seniai. Mūsų žmonių tikinimo priemonių priglūšinti, dauguma nebal-savome sąmoningai, nežiūrint, kad taip liepė NL vedamasis.

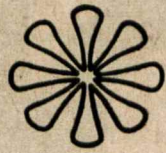

Ogal ir sąmoningai? Žmonės sulaukė tai ko jiems reikia, arba ko jie nori iš savo politinių vadų – tuštumo! Sakysime, Hamiltone atskleidus, kad ministeris Munroe

į gerus valdinius darbus įstato tik savo rėmėjus, balsuotojai tai entuziastingai užgėrė. Reiškia, taip ir reikia, kad politikieriai nebūtų visiškai švarūs. Arba, tas pats Trudeau, rodos protingas ir elegantiškas vyras, šį kartą nusileido į eilinio demagogo padugnę... ir žmonėms tas patiko. Kuomet į tokio nedidelaus nei iškalbingo Stanfieldo receptus infliacijai pristatyditi nesigilinta, nei kreipta dėmesio į Lewiso skelbtus faktus apie didžiųjų verslų plėšikavimą. Klek daug kartų girdėjau: "Balsuosi už Trudeau. Jis geras vyras". Kodėl?, kaip? – visiškai nesvarbu. Meklunas pasakyti, kad stilus, ne turinys, yra svarbiausia. Neveltui žinoti, kad menkiausiai politiniai informuoti esą balsuotojai už liberalus.

Kai rytų bei vidurio Europos žmonės pajėgia, bent mintyse, atsispirti prieš komunistų brūkamą indoktrinaciją, trokšte trokšta išreikšti viešai savo valią, laisvės kraštuose mes savanoriškai perleidžiame sąmoningo piliečio privilegiją mūlo par-davėjams.

Kai čia skaitysite, rinkimai bus sieksniniai aprašyti ir išblūšinti vietinėje spaudoje. Vienu jie nesidomės, tai kaip lietuviai dabar žiūrės į naujosios demokratijos, ypač iš NDP šaipantys "Tėviškės Žiburiai". Naujoje Škotijoje išrinkus darbietį (žburiškai rašant, socialistą)... katalikų kunigą.

INDŲ VEDŲ DIEVAI

Rasė R. Bulovas

Indų vedos (žinojimai) yra rinkinys giesmių, kurias senieji arijai, išiveržę į Indiją apie 16 šimt. prieš Kr., giedodavo gamtos dievams. Jų tikyba buvo grynai gamtinė, kuri daugeliu atžvilgių sutinka su kitų indo-europiečių pagonine tikyba. Iš Europos tautų tik vieni arijai, nors kiek pakeitę žodį, pasilaikė arijų vardą.

Indų vedos buvo ilgą laiką perduodamos iš lūpų į lūpas nerašytine forma, kol pagaliau jos buvo surašytos į vedinę ar vedik formą. Tai buvo kalba, kuri buvo vartojama prieš sanskritą. Sanskrito literatūra yra skirstoma į du ilgus periodus: 1500–200 m. pr. Kr., kada vedinė forma vyraavo; 200 m. pr. Kr., – 1100 m. po Kr., kada klasinis sanskritas buvo vartojamas. Negalima nustatyti griežtos ribos, nes sanskritas išsivystė iš vedinės formos palaipsniui.

Vedas sudaro keturi rinkiniai arba samhitos:

1. Rig-Veda, eiluotinių hymnų veda, virš tūkstanties giesmių;
2. Sama-Veda, giedotinės vedos, paruoštos tik religinėms apeigoms ir daugumas giesmių paimtos iš Rig-Vedos.
3. Jažur-Veda, aukojimo maldos. Šie trys rinkiniai buvo vadinami Trayi Vidya, trejopas žinojimas. Po kelių šimtmečių ir po ilgų ginčų buvo pridėtas ketvirtas rinkinys – Athvara Veda, šventų kerų knyga. Tai buvo liaudies religija sumaišyta su nearijų tikyba. Vėlesnė literatūra priskiriama klasiinei sanskrito literatūrai.

Arijai turėjo daug dievų ir čia paminėsiu tik svarbesnius jų dievus.

Pražapati, kilmės viešpats, gimimo genijus, vėliau gyvųjų globėjas ir pagaliau sutvėrimų viešpats – sutvėrėjas. Jis buvo aukščiausias

dievas vedų laike.

Dyaus, kilm. diavas, dangaus tėvas ir dangus, kuris buvo senesnis už kitus dievus. Jis dažniausiai sakomas su žeme – Dyāvā-Prithivī, Dangus ir Žemė.

Agni, tamsybių nugalėtojas, ugnies dievas. Pusedevis Matarqvan atnešė ugnį iš dangaus ir davė Bhrgus kilčiai. Agnio žmona vadinama Agnāyī.

Rbhus, trys metų laikų genijai, kurie, užbaigę metus, išsėdavo pas saulės dievą Agohiyą ir apilsėję pradėdavo naujus metus. Šaknis rb tapatinamas su žodžiu darbas, slavų kalbose robota, germanų – Arbeit ir arbeit. Rbhu – kuklus, gabus, nagingas. Vāyu arba Vāta, viską judinantis dievas, vėjas.

Rudra, naikinančios audros dievas, kuris dabar vadinamas Siva arba Šiva. Rudros sūnūs ir palydovai buvo puikiai pasipuošę ir gerai ginkluoti Maruts, perkūnijos dievai. Senovės romėnų Marsas – kovos dievas. Rudros žmona vadinama Rodasī.

Paržanya, lietaus dievas, kuris anksčiau turėjo būti tariamas Parkanya. Tai mūsų Perkūnas, kuris gotų vadinamas Fairguni, sen. norvegų Florgin.

"Ir kiekvienas sutvėrimas gauna galvinantį vandens gurgšnį, kada Paržanya paleidžia vėsius debesų sroves".

Indra, labiausiai apdailuotas indų veduose dievas. Tai didvyris ir nugalėtojas kiekvieno priešo, kovos dievas ir pasaulio kūrėjas – Vičvakarman (šaknis kr – kurti, daryti) ir palaikytojas, tautų vadas, neribotas viešpats ir valdovas, žmonių draugas, bei griežtas bedievių baudėjas. Indra visuomet padeda geriems žmonėms, nugalė jų priešus. Jo ginklas vadha, iš ko bus kilęs žodis vėtra, slavų veter, germanų Wetter, weder ir weather.

"Jeigu tau, Indra, priklausytų šimtas dangų ir šimtas pasaulių, tūkstantis saulių tau neprilygtų, griaučiau."

Indra nugalė demonus, kurie norėjo sulaikyti upių vandenį. Demonai buvo šie: Vrtra, apsupėjęs, apverėjas; Ahī (anglis), sulaikytojas; Čuṣna, susna, susintojas, sivilintojas.

Indros žmona vadinama Indrānī, Indrienė.

Vivasant, švitimo dievas, kuris kiekvieną rytą siunčia Ušas – aušrą. Jis yra pirmio žmogaus Yamos tėvas.

Ačviniai, kumelių vedėjai. Snskr. Ačva, ašva, kumelė. Kaip tik pirmieji šviesos spinduliai sušvinta rytuose, aukos yra aukojamos dviems

danglšklemis sūnams, kurie lieka amžinai jauni ir gražūs vyrai, turi stebuklingą jėgą ir giliai išmintį. Jiems davus ženklą, į auksinį saulės išvalzdos vežimą, kurio ratai siekia dangaus ir žemės galus, yra kinkomi žirgai.

Nagingieji Rbhūs irgi paruošia savo vežimą su trimis sėdynėmis ir trimis ratais, bet be žirgų ir be vadelių. Jie iškeliauja per žemę padėti geriems ir teisingiems žmonėms kuo daugiausia pagaminti gėrybių.

Ušas (aušra). Rytuose iš tamsybių ribos tarp dangaus ir žemės iškyla draugiška Ušas, auksinė dangaus sukra, kuri malonių vėdu pasirodo žemės gyventojams. Dvi seserys: Nakta (naktis) ir Ušas (aušra) nepanašios savo spalva, bet abi taikoje sugyvena. Surya (saulė). Spindinčią ryto deivę Ušas seka geltonkaskė dangaus dukra Sūrya. Labai artimai surištas su Sūrya yra Savitar, įkvepėjas, gyvintojas. Abu žodžiai yra vartojami be skirtumo, bet Sūrya reiškė dangaus kūną, o Svitār – dievišką jėgą už jo.

Pūšan, dievas maitintojas, visų išlaikytojas, turtų viešpats. Jis irgi keliauja per pasaulį ir prižiūri, kad teisingieji gautų gerą derlių.

Višnu, aukštybių bei viršūnių valdovas. Tai dievas darbininkas, kuris išmatavo žemę trimis žingsniais, aukštumose savo karalystę parėmė stulpais ir prie jų vyriais pritvirtino žemę. Vienintelis indų dievas išlikęs nepakeistas iki šių dienų.

Avatara, indų dievų įsikūnijimas arba atgimimas, ypač Višnu. Tikima, kad dievai nusileidžia žemėn ir tampa gyvulių arba žmonių pavidalais, kad išgelbėtų pasaulį nuo grėsinčio sunaikinimo. Višnu įvykdęs devynias avatars ir dar vieną turi įvykdyti.

Adityas. Aditi – amžinybė. Nėra jokių himnų Aditi, bet ji dažnai girinama kaip žmonių draugė, visų tautų išlaikytoja, kuri pagimdė galin-gaus dangaus viešpačius. Aditi turėjusi aštuonius sūnus, bet aštuntasis išsiritęs iš kiaušinio, kurį ji išmetusi. Vyriausias Aditya yra Varu-ṇa, įsamenines dangų ir dangaus valdovą. Dažnai jis eina su kitu Aditya-Mitra (Mitra reiškia draugą) ir abu buvo garbinami kartu: Varuṇa-Mitra.

Latviai turi žodžius: Varōnis, didvyris; varenība, galybė; varens, galingas.

Varuṇa yra Rta (rašoma ir Rīta) palaikytojas. Rta reiškia pasaulio kūrinų harmoniją, tai yra dangaus kūnai amžinai keliauja tais pačiais keliais.

Kitas reikšmingas Aditya yra Bhāga, dalintojas ir globėjas, iš ko slava ir Iranė-

nai turi žodį Bog (Dievas) ir bogaty (turtinas). Kiti Adityas mažiau reikšmingi.

Soma. Labai populiarius indų dievas buvo Soma. Iš pradžių Soma reiškė žolę, kurios sultys, vadinamos irgi Soma, davė svaiginantį gėrimą. Sultis maišydavo su pienu arba miežiais. Žolę atnešęs sakalas iš tollimo dangaus arba iš kalnų, kur Varuṇa ją buvo pasodinęs. Dėl žolės svaiginančių ypatybių indo-iranenai ją suasmeninai dievą Somą. Soma šviečias kaip saulė-Sūrya ir jo įsakymai yra Varuṇos įsakymai.

Braṣpati arba Brahmanaspati, maldos viešpats, reiš-kė religinį veikimą ir kartu sutvėrimą, kuriam vėliau poetai priskyrė galybės veiksmus, dėl kurių anksčiau kiti dievai, pav. Indra, buvo garbinami. Dabar Brahman yra vienas žymiausių indų dievų. Brahman yra poetas ir kunigas.

Indai turėjo mažesnių dievų, pav. Vāstoṣpati, namų genijus. Kalbos deivė buvo Vāk (Vāc). Lotynų kalboje šiam žodžiui atitinka vox, vo-cis, balsas. Latviai turi žodį valcāt, klausiti. Taip pat prūsai turėjo šį žodį, kuris vartojamas šiame sakinyje:

"Givans envakemai, teisin bha girstvan Aulauusins aupallusins toulan bha probuts-kan teisin".

"Gyvieji šaukia, gerbk ir girk mirusius radusius didžią ir amžiną garbę".

Indų vedose visos dievybės vadinamos Vičve Devas (visi dievai).

Dievai turi amatininką ir menininką, kuris vadinamas Tvaṣtar. Jis netik padirba dievams taures, Indrai žaibus, bet ir formuoja iščiose naujagimius. Tvaṣtar turi savo svitoje dievų žmonas, kurios yra: Gnās, Žanayas, Devānām, Batnīs.

Kaip minėjau, Yama, Vivasant'o (švitimo) sūnus, buvo pirmutinis žmogus, kai jis mirė, tai dausose tapo vėlių viršininku. Mirusio vėlė, vedama dievo Pūšan'o, turi pereiti upę, kuri skiria mirusiųjų pasaulį nuo gyvųjų. Tiltą saugo du plačiasnukiai, keturakiai margi šunes ir praleidžia tik gerųjų ir teisingųjų vėles. Margas arba taškuotas sanskrito kalboje turi du sinonimus: čarvara, kuris tapatinamas su graikų Kerberiu (gr. Kerberos) ir čabala, kuris panašus į rusų sabaką (šunį).

Snskr. šva, sūnas, šuva, šunio.

Indų magna charta: Puruṣa – sūka, (puruṣa, žmogus): Brahman buvo jo burna, Rāžanya tapo jo rankos, Vačya (ūkininkai) buvo jo šlaunys, Śudra (darbininkai) kilo iš jo kojų.

Keletas sakinių iš Rigvedos: Vasūyavo, vaṣapate, vasūnām. Turtlingasis turtu, viešpatie. (Riches-lord of riches). Nare naryāya, nrtmāya nrtmām.

Vyriškas vyras, vyriškiausias iš vyrų. (The manly (strong) man, manliest of men.)

Yūvam pāta, svastibhib sadā naḥ.

Jūs, viešpačiai, saugokite visada mus. (Ye gods, protect us in lasting well being).

Be religinių giesmių dievams arijai turėjo pasaulinės poezijos: vestuvių, laidotuvių himnų, istorines poetas, satyrines, didaktines eiles, poetines mįsles ir filosofinę poeziją. Jie irgi turėjo dainas apie saulės vedybas su mėnuliu arba ačviniais.

Pasinaudota: The Rigveda, the oldest literature of the Indians by Adolf Kaegi. Translate Vertimas R. Arrowsmith, Boston, Ginn & Co. 1886 y.

KAS ŽINOTINA JAUNIEM LAIKRAŠTININKAM

(Pradžia 27 numerioje)

Vieni iš pavydo, kiti – iš pagležos ir pykčio, tarytum Aristidą, vis pirštais rodyje i-tave ir bus taip, kaip su pastaruoju. Gi istorija byloja šitaip:

Graikijos Atėnų respublikos garsus, garbingas ir ne- užmiršamas valstybininkas Aristidas, gyvenęs 530-468 metais prieš Kristų. Jis sėkmingai gynė respubliką nuo išorinių priešų, išmintingai ir garbingai tvarkė ir rikiavo viduje, kovodamas su savanaudžiais, egoistais, arivistais... Šiems pastariesiems pavyko sukiršinti tautą prieš Aristidą ir buvo suauktas susirinkimas, padaryti nutarimai (astrakizmai) Aristidui iš tėvynės ištremti. Per susirinkimą, žinoma, pasipylė daug kalbų, šmeižtų ir neužmąstytų kaltinimų. Balsuotojams buvo išdalintos molinės šukės, ant kurių norintieji Aristidą ištremti turėjo užrašyti jo vardą ir šukę įmesti į urną.

Per šiuos balsavimus prieš Aristidą priėjęs vienas apysenis prasčiokas ir paprašęs jo, kad ant šukės užrašytų "Aristidas".

Aristidas to prasčioko paklausęs: "Ką tau padarė blogo Aristidas, kad balsuoji už jo ištėrimą?"

Tas prasčiokas atsakęs: "Aristidas man tai nieko blogo nepadarė. Bet aš vis girdėjau ir girdžiu, kad Aristi-

1974. VII. 24

(Referato mintys)

das ten gero padarė, kitur gero padarė, kiti kitaip, o dar kiti – nei šiaip, nei taip. Bet vis tik Aristidas ir Aristidas ir man tai nusibodo...

Aristidas išpildęs jo prašymą, užrašęs savo vardą ant šukės. Tokių ir panašių balsuotojų atsiradę daug, ir buvę nubalsuota Aristidą ištremti iš tėvynės. Bet ji iš-trėmė – greitai jo pasigedo.

Ir, užbaigdamas šį referatą, skirtą jaunesniems mano kolegom – laikraštininkams – norėčiau pacituoti glėbioką patriotinių minčių, išsakyti mūsų žymaus poeto, dramaturgo ir publicisto, St. Santavaro, vienos 16 Vasario šventės proga ir paskelbtų "Darbininke". Štai, tos mintys:

Gimtas lietuvis žodis, kylaš iš gilių amžių glūdumos, skambas kaip arfos užgauti akordai, yra ta nepamėgdžiojama aštuonyčių drobė, ta per kalnus ir marias aidinti dalna, iš kurios atpažįstama Lietuva.

"Mano ir tavo, kiekvieno iš mūsų, pasakų, žaidimų ir stebuklių kupina vaikystė – yra Lietuva."

"Mano ir tavo, kiekvieno iš mūsų, tikėjimo, vilties ir pergalės pilna jaunatvė – yra Lietuva."

"Aukso žvangą dalnos posmai, niekad net vasaros sausrų ir priešų priespaudos nesunaikinama pasakų ir porin-gių fantazija, visa tai, ką sukuria lietuvis džiaugsmui ir

kentėjimui – yra Lietuva.

"Rūpestis ir kančia, sielvartai ir nedalia, nuo kraujo raudonas kankinio drabužis – yra mūsų tėvų žemė sopulingoji Lietuva."

"Pažįstami ir nepažįstami veidai, žinomi ir nežinomi kariai kovotojai dėl didžiausio tautos turto, kurio vardas laisvė – yra Lietuva."

"Nepamirštami, laiko dul-kėm neapnešami, našlių ir našlaičių ašarom nuskaldri-nami tie, kurie išdrįso didvyriškai mirti, kad amžius būtų gyva Lietuva."

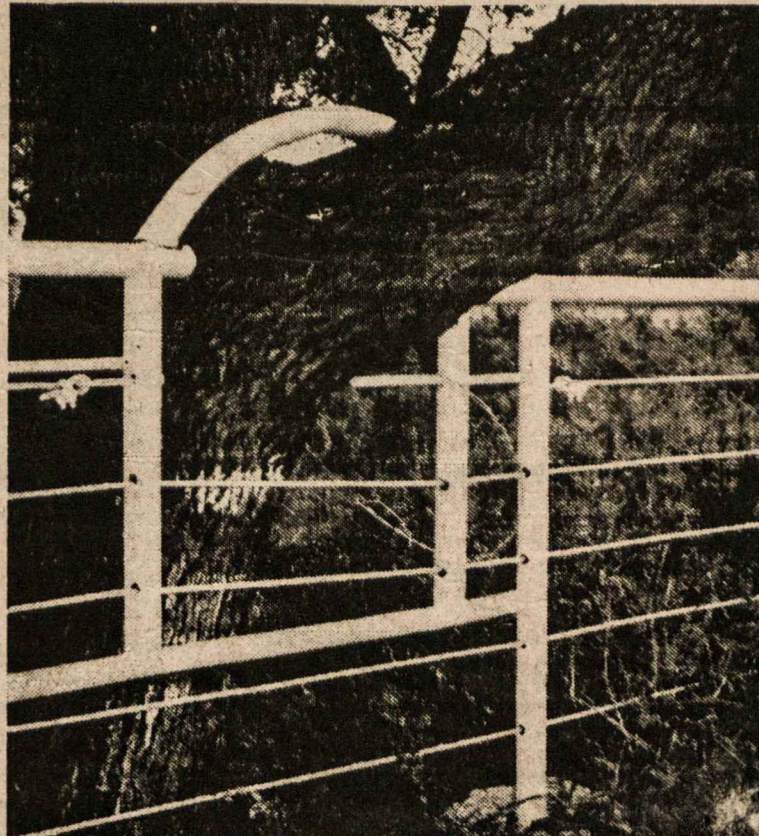
"Džiaugsmas ir laimė, per-teklis ir gerovė, didelė žy-dinti ateltis, jeigu tik mes nepavargsim ryžtingai dirbti ir kovoti, visada bus mūsų kilniausių ir gražiausių sie-kimų šalis Lietuva."

"Tu ir aš, sese, aš ir tu, broli, turim būti tuo pilku, nuolat budinčiu kareiviu, kurių taip reikalinga mūsų amžiaus Lietuva."

"Nesgi – "Žemės grumstas, iš kurio saulėn pažvelgė gyvybę atspindintis diegas, yra Lietuva."

"O diegas, tai amžinasis pavasaris, amžinasis prisikėlimas."

"Ne tik esam, bet visada būklm protėvių žemės sauja, ir savo siela, lyg brangiausiu delmantu, švytėklm laike ir erdvėj, ir tas mūsų brangus vardas skambės amžinai – Lietuva, Lietuva, Lietuva."

NESUGADINTA GAMTA – TOKIO ŠOKIO LAIKĖSI TVERDAMI ŠIĄ TVORĄ, APEINANT MĖDŽIO IŠSIŠAKOJIMĄ.

AMAZONĖS DŽUNGLĖS

JOSE
EUSTASIO
RIVERA

Neįvykdyti sapnai, prarasti laimėjimai! Kam esate atsiminimų šmėklos, lyg kad norinčios mane sugėdinti? Pažiūrėkite, kur atsirado tas svajotojas: žeidžia beginklį medį, praturtindamas nesvajojančius; kenčia panieką ir skriaudas už žiauberę duonos vakarė!

Verge, nesiskusk nuovargių; kalny, nesisielok savo kalėjimu; jūs nežinote kančios blaškytis palaidiems po savo kalėjimą, kaip giria, kurios žali skliautai remias mūžiniškų upių mūrais. Nežinote sutemų kančios, matydami saulę apšviečiant priešingą krantą, kurio niekad negalėsime pasiekti! Grandinės, begrauziančios jūsų kulnis daug gailėstingesnės už šitų balų dieles; jūs bekankinąs kalėjimo sargas gailėstingasis už šiuos medžius, kurie tylėdami mus saugo!

Savo takų plotoose turite tris šimtus kamienų, ir juos bekankindamas sugaišt devynias dienas. Juos nuvalau nuo lijanų ir kad prie kiekvieno galėčiau prieiti, išvaliau ir išvedžiau taką. Apeldamas išdavikišką medžių kuopą ir iškirsdamas jau nebeveržiančius, užklumpu kastrotojus bevagiant svetimą gumą. Susiriejame besikandžiodami ir besišvaistydami peiliams, ir gaidžiamas plenas apšaito raudonais lašais. Bet kas iš to, kad mūsų gyslos padidina vegetališkus sultis? Dešimtiniškai reikalauja kasdieninių dešimties litrų, o rimbas yra niekad ne atleidžias lupikautojas!

Ar svarbu, kad mano kaimynas, dirbęs artimiausiam

slėny, miršta nuo drugio? Aš jį matau begulintį ant sausų lapų, bevaikantį musinus, neleidžiančius jam mardėti. Ryt turėsiu apleisti šias vietas smarvės verčiamas, bet pavogsiu jo surinktą gumą, ir man bus mažiau darbo. Kai aš numirsiu, panašiai pastelgs kitas. Aš, kuris nevalgau savo tėvams, kiek išgalėdamas vogsiu savo būdėliams!

Ki aš apjuosiu sukirtinėtą ir varvantį kamieną, kad jo tragiškos ašaros kristų į dubenėlį, jį ginaš moskitų debesį čulpią mano kraują ir miško garai patraukia mano akis. Ir taip, medis ir aš, skirtingai kankinami, liejame ašaras prieš mirtį, ir mes kovosime iki krisime.

Tačiau aš neužjaučiu neprotestuojančio. Lapų virpėjimas, tai ne sukilimas, galis sukelti manyje užuojautą. Kodėl nepradeda staigti visa giria ir mūsų nesutraiško kaip šliužų, bausdama už niekšingą išnaudojimą? Čia nejuočiu liūdesio, bet tik neviltį! Norėčiau turėti samokslininkų. Norėčiau pradėti giminių kovą, mirti kataklizme, matyti sujauktas kosmines jėgas! Kad Šėtonas vadovautų šitam sukilimui!...

Aš esu buvęs gumos rinkėjas, aš esu gumos rinkėjas! Ir tai, ką padarė mano ranka medžiams gali padaryti žmonėms!

-O kaip su mano lobiu? Ar nežinau, kad Kajenietis laiko Lucijanuko kaulus? Ar tamsta manai, kad be šios brangenybės aš galėsiu keltauti?

Į tą neturėjau ką atsakyti.

-Mano sūnaus kaulai tai mano grandinės. Gyvenu priverstas gerai elgtis, kad man leistų juos laikyti saulėje. Jau esu tamstoms sakęs, kad netgi jų visų neturiu nes tą dieną kai juos iškasiau, turėjau vėl palaidoti kai kurias dar nesutrunėjusias dalis. Juos nešiojau susuptus į maršką, ir kai Kajenietis mane sučiupo, man grįžtant iš Vaupes, Isanos ir Kerari išsišakojime, norėjo juos išberti ant žemės. Dabar juos laikau švartus, baltus, po mano lova.

Iš skyriaus GILJOTINOS KIRBIAI IR TOBULYBĖS PAVOJAI.

Žinoma, galim nutylėti, nekveipti dėmesio, numoti ranka. Taip būtų saugiausia, ir mandumo pozos niekas neprikištų. Nematyti didelės mūsų dvasinio gyvenimo dalies, ignoruoti reiškinius, žmones ir knygas, nesidomėti tom visom pramonėm, apsieiti be jų dramų ir romanų, be eilėraščių ir pasakų, be straipsnių ir apšvietimo be jokio spausdinto žodžio, - aišku, taip galima. Žmonija milijonus metų yra išgyvenusi be rašto, be knygų ir laikraščių, ir daugelis linksmas tebegyvena, - ir žemės planeta dar nepažuvo. Jei ne ta šuoliu kylanti kultūra ir mūžinio žingsniais pirmyn lekianti civilizacija, tai gal nors beprotamiškai ir psichologinėms būtų tuštesnės.

Taigi, kam reikalingi rašytojai ir kokios jų misija?

Bedieviškojo egzistencializmo tėvas, prancūzas Jean Paul Sartre - drumstas filosofas, dar labiau keistas "laisvės kovotojas" savo dažniais simpatijų pareiškimais bolševizmo tirtonijai, bet šiaip jau pusėtinai stiprus ro-

manistas ir dramaturgas, labai populiarius Europos rašytojas, vienintelis laisvų noru atsisakęs priimti jam paskirtą Nobelio literatūros premiją, - savo brošiūroje "Kas yra literatūra" į anuos mūsų klausimus atsakys:

"Rašytoju esama ne dėl to, kad būtum išrinktas pasakyti tam tikrus dalykus, bet kad juos pasakytum tam tikru būdu. Prozos vertė, be abejo, sudaro stilius".

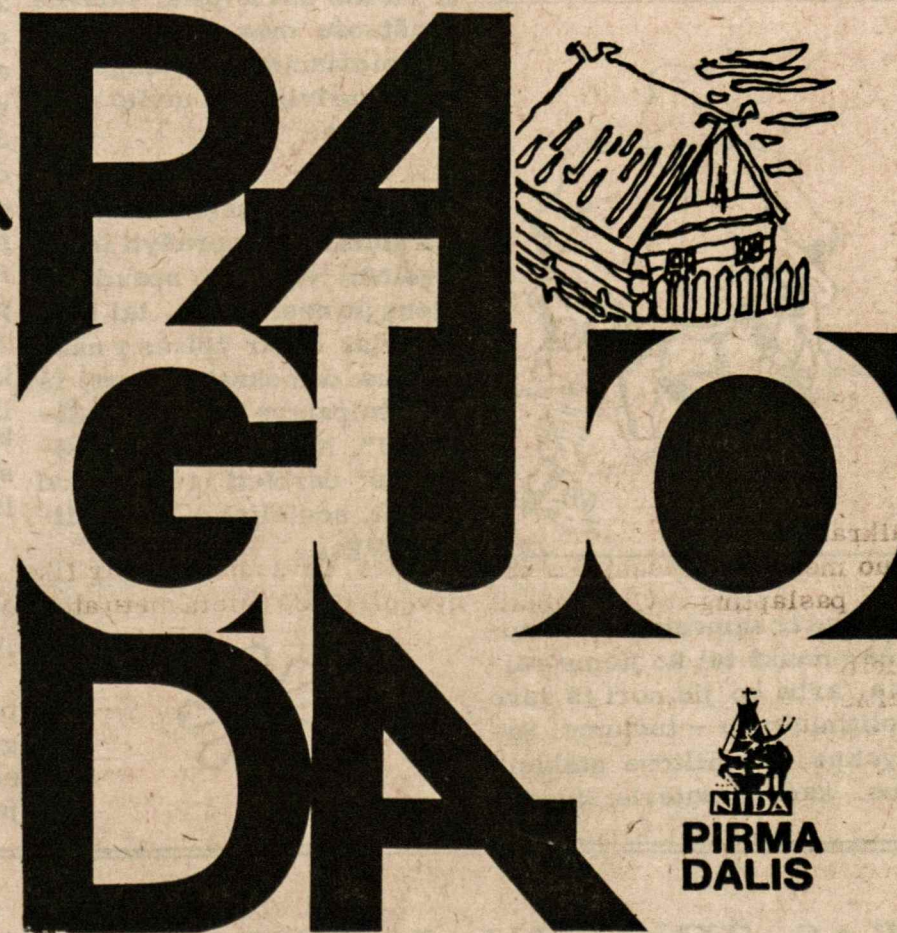
Be abejo, šiandien visi sutiksime su tuo Sartre "be abejo".

Iš skyriaus DIDŽIAUSIAS CVIRKOS PLAGIJATAS.

Taip jau atsitiko, kad šis mano jaunystės draugas buvo visiškai vienmetis. Štai 1959 metais, jo gimimo 50 metų sukakčiai atžymėti, Vilniuje buvo, sakykim, bedieviškai pašventintas granitinis paminklas ir viena aukštė pavadinata jo vardu. Sovietinė spauda į padangas kėlė jo darbus ir reikšmę, Pristiminiau ta proga ir aš a. a. Petrą, kuris buvo jaunesnis už mane tik dviem dienom. Kaip žmogus jis buvo idomus ir kaip rašytojas aiškiai talentingas, ypač jei atsižvelgtume į jo gana menką pasiruošimą šiai sunkiai profesijai /buvo tebaigęs keturias gimnazijos klases ir šiek tiek nereguliariai toliau pasimokęs Kauno meno mokykloje/. Visą savo išsilavinimą jis padidino labai godžiu knygų skaitymu ir geru įsiminimu, ką paskaitė.

Aš visada galiauos, kad Petras mirė taip per anksti, beveik pačioje jaunystėje. Jis buvo kone vienintelis iš sovietinių prozaikų, kurio raštus galima skaityti ne be gaunamo daugiau ar mažiau meninio pasigėrėjimo.

BRONYS RAILA

NIDA
PIRMA
DALIS

IŠ PERGYVENTOS PRAEITIES Į ATEITĮ

(Lietuvių Evangelikų kuratoriaus V. Karoso mintys, perspausdinamos iš "Mūsų Sparnai" žurnalo nr.35).

Šią prarają žymiai pagilino tremties metai. Po II Pas. karo lietuviai tremtiniai ir pabėgėliai nuo komunizmo telkėsi išvietintųjų stovyklose. Jų tarpe surado prieglaudą tukstančiai lietuvių evangelikų iš Didžiosios ir Mažosios Lietuvos. Visa pokarinė nuotaika buvo persunkta neapykanta prieš hitlerininkus ir jų kolaborantus. Dalis lietuvių evangelikų buvo pasinaudoję vokiečių-rusų sudaryta repatriacijos sutartimi ir drauge su Lietuvos vokiečiais pasitraukė į Vokietiją. Čia jiems teko pakelti sunkius vargus, nes jie liko ištikimi lietuvių tautai. Atsidūrus stovyklose ant jų galvų pasipylė kaltinimai, kad jie esą buvę hitlerininkai, esesininkai ir kaip nacių kolaborantai, žeminą lietuvių vardą amerikiečių ir anglų akyse. Panaši psichozė buvo sudaryta ir prieš klapėdėčius. Nepadėjo daryti žygių net vietiniuose lietuvių komitetuose, nei VLIKe, nei Lietuvių Bendruomenėje. Vieni pilotiškai nuplėdavo rankas, kiti nesi- varžydami pasakydavo: "Jie ne mūsų žmonės". Vėl per stovyklas nuskambėjo aidas: "Kas nekatalikas, tas nelietuvis". Lietuviai evangelikai, tiek iš Mažosios, tiek iš Didžiosios Lietuvos, išgyveno didelį moralinį smūgį, nes turėjo apleisti stovyklas ne su užuojauta, bet su pravardžiavimais ir keiksmiais. Tiesa, kaip praėjus, taip dabar netrūko taurių lietuvių katalikų tarpe. Jie visa širdimi dėjo pastangas padėti evangelikams, bet jie tesudarė retas išimtis.

Pašalinus iš stovyklų apie 10,000 liet. evangelikų, likusieji stovyklose nebuvo palikti ramybėje. Toliau buvo daromi vieši ir nevieši, tylūs ir atviri, moraliniai ir dvasiniai spaudimai į evangelikus, kad jie tautos vienybės labai atsisakytų nuo savo "klaidatikystės" ir taptų "pilnaverčiais lietuviais". Šioje akcijoje itin pagarsėjo jėzuitas Bružikas, kuris išdrįsdavo vartoti moralinį terorą prieš evangelikus. Jei mišri šeima buvo sujungta evangelikų bažnyčioje, tai tuomet kun. Bružikas kviesdavo katalikišką pusę "nutraukti viešą paleistuvystę". Prieš abipusiai evangeliškas šeimas jis vartojo kitos rūšies moralinį terorą. Ižengęs į evangelikų apgyventą patalpą, puldavo ant kelių ir mušdamasis į krūtinę imdavo šaukti: "Čia velniai apsėdo gerus lietuvius" - jis atėjęs jų gelbėti. Niekas iš vadovaujančių lietuvių katalikiškų viršūnių nedrįso sulaukyti tokių Bružiko ir panašių tipų pikty išdaigų. Atvirkščiai, jis buvo laikomas didelėje pagarboje, nes siekė lietuvių "religinės ir tautinės vienybės". Lietuvių evangelikų kunigai, laukdami savo tikinčiuosius stovyklose, išgyvendavo begales rūpesčių, nors ir čia buvo išimčių, susirasti pamaldoms vietą už stovyklos ribų.

Išidėmėtina, kad šitokia akcija tuo metu, kai Lietuvoje virė

žūtbutinė kova prieš rusų okupaciją ir komunistų primetamą vergiją. Iš kitos pusės, - UNRRA organizacijos viešpatavo dar prezid. Rooseveltto nustatyta prosovietinė politika, pagal kurią "dypukus" buvo židrima, ypač pabaltiečius, kaip į pasislėpusius nacių kolaborantus. Jei tuo laiku evangelikų Sinodas būtų nutaręs įteikti Amerikos State Secretary skundą, išdėstydamas evangelikų padėtį, tai klausimas, ar tuo žygiu nebūtų buvęs suduotas mirtinas smūgis visai lietuvių tremčiai? Sinoduose buvo svarstoma evangelikų padėtis stovyklose, bet vadovybė kvietė visus vadovautis šaltu protu, nepasiduoti aistroms ir kantriai pakelti ir atlaikyti fanatizmo antpuolį. Amerikoje teko patirti iš išeivijoje įsikūrusių evangelikų veikėjų, kad valdžios viršūnėse buvo svarstomas atidavimas visų lietuvių tremtinių į sovietų rankas. Kaip sakoma, visas reikalas buvo pakibęs ant siūlo. Tik dėka Amerikos lietuvių, tame skaičiuje ir evangelikų, didelių pastangų, lietuviai tremtiniai buvo išgelbėti. Ar šio pavojaus nepraėmė tremtinių politiniai veiksniai? Pasirodo, kad ne, nes jie gyveno kitame pasaulyje, gyveno praeitimi.

Prel. M. Krupavičius, kaip vyriausias Lietuvos katalikų politinis ir ideologinis vadas, tuo metu būdamas VLIKo pirmininku, taip suprato pokarinę padėtį: "Didžiausias mums autoritetas - Šv. Sostas. Roma lokuta-kaus finitą (Roma pasakė-reikalas baigtas, V. K.). Jo žodis mums sprendžiamas, kad ir ne ex-cathedra tartas. Bendra popiežių mintis kalbamu klausimu-demokratija, yra tiek sveika ir tikra, kiek remiasi krikščionybė". (Krikščionybė-suprask, kaip katalikybe, V. K.). "Gyvename tuos laikus, kada pasaulyje susigrūdė didžiausios jėgos-katalikybe ir raudonasis komunizmas. Visos kitos jėgos traukiasi iš kovos arenos ir nyksta. Vienas tų milžinų šioj žūtbutinėj kovoj taip pat turės žūti. Kuris? Tai jau priklauso nuo mūsų-krikščionių demokratų-valios ir pasiryžimo". (M. Krupavičius, "Krikščioniškoji Demokratija", 1948 m. psl. 41).

M. Krupavičius buvo giliai įsitikinęs, kad III Pas. karas yra neišvengiamas, per kurį rusiškas komunizmas su visais savo talkininkais bus sutriuškintas ir Lietuva išsivaduos iš vergijos. Tos psichozės buvo pagauta veik visa katalikiška tremtinių ir pabėgėlių masė. Jie įtikėjo Krupavičiaus posakiui, kad "jau kitą pavasarį sugrįšime į savo laisvą tėvynę". Kai VLIKo įgaliotiniai per stovyklas skleidė šią viltį, amerikiečių kariuomenė paskubomis, palikę ginklus ir visus įrengimus, skubėjo namo. Tai pastebėjo evangelikai, bet vargas buvo tam, kas mėgino griauti tokius sapnus. Reikalas atrodė taip tikras, kad Lietuvos vyskupai paskubėjo išleisti Romoje 1952 m. "Lietuvos R. K. Episkopato direktyvas katalikams". Šiose direktyvose buvo patiekti nurodymai, kaip atstatyti Lietuvą pagal Franko Ispanijos modelį. Žymiausias katalikų filosofas A. Maceina įsileido į "Maskva ir Roma" dilemą, kurioje filosofškai grindė jau anksčiau cituotas M. Krupavičiaus mintis. Nuo tų minčių neatsisakytą persikėlus daugumai tremtinių į JAV, Canadą ir į kitus kraštus. (Bus daugiau)

Povilas GAUČYS šio ro - mano vertėjas neretai supažindina mūsų skaitytojus su mums sunkiau kalbos atžviliu prielaima centrinės ir pietų Amerikos brandžiausia literatūra.

J. E. Rivera, kaip rašoma knygos aplanke, atvaizduodamas Amazonės upyno gumos rinkėjų kančias šio šimtme - čio pradžioje, nutraukia nuo mūsų akių tokią nepermatomą skraistę, kokią yra ir šio krašto nei peržengiamos nei išvelgiamos girios. Būdinga lietuviui sielai mellė miško, pilno simpatingos, kone religinės mistikos, čia susitinka su klakia savo priešingybe, atogrąžų giria, pilna ne tik savo vešlumu save naikinan - čios augmenijos...

Šalia rafinuoto vieni kitų išnaudojimo, šiame romane sutinkame ir poetą-teislininką kuris nelauja tikėjęs į Vakarų kultūros teisės jėgą ir kai kas sakyti - natūrali - kila jos pagalba išlaisvinti skriaudžiamuosius.

Bronys RAILA pavadino PAGUODĄ ir Akimirksnių Kronikos 4. Visuomet intriguojantis stilius ir skyrių temos, net ir jų pavadinimai žada skaitytojui daug nežinomų ir nepamirštamų epizodų.

Keletas skyrių pavadinimų: Epochos pakopom, / Tušti? / glūčiai, Tarp sodžiaus ir miesto, Kritika ir laukas, Žmonės ir pėdsakai.

Pagaliau... saulė iškilo į pačią orbitą. Raudonos rožės lapinai jos kaitroje. Ir paraudę avietės prašosi alkanų rankų. Mezgas tamsiai žali pamidorai. Agurkų gelsvi žiedai žiba lysvėse. Vaikai pešasi smėlio dėžėje. Burzgla šienplovų motorėliai kaimynų kiemuose. Tvoromis striksėdami čirškauja žvirbliai. Vėjuje plakasi padžiau baltos marškos. Dangumi velkasi keli balsi debesiūščiai.

Ak, vasara, vasara. Džiūjų Ežerų krašte ji labai trumpa. Tokių dienų kaip šiandien, kai rašau savo kiemelyje, ant piknikinio stalo popierius išsidėstęs ir akmenimis apdangstęs, kad vėjas nenusineštų, yra labai nedaug. Mes jų laukiame mėnesių mėnesiais. Laukiame, kaip miršta, kaip sapnų. Sulaukė norime, kad jos niekada nesibaigtų, kad saulė danguje sustotų, kad gėlių žiedai nenuvystų. Ar tikrai, kad sustotų, kad nevystų, kad nesi-
oigtų? Na, gal ir ne visai taip. Gal tenorėjau pasakyti, kad ateinančia ir praeinančia vasara labai džiaugmės.

Saulė orbitoje nestovi amžinai. Ir ne kasdien būna savaitgalis. Kai kada reikia eiti į darbą. Kai kada reikia klausyti ir skaityti žinias. Apie Watergate. Apie Nixono pasivažinėjimus po arabų pasaulį (a la Alice in Wonderland). Ir apie Nixono pasivažinėjimus į Kremlį (a la Gulihero kelionės pas žmogėdras). Apie Simbonese Liberation Army, apie Patriciją Hearst. Al, ta Patricija, Patricija! Iežinau, kas bus ar nebus ištikė, iki mano žodžiai per laikraštį skaitytojus pasieks. Šiuo metu, kai rašau, Patricija paslaptinga tyla gaubia. Bet su jos vardu surišto visuotino pamiršimo pasaulis ilgai nepamirš. Ypač kai kurių su jos pagrobimu ir vadavimu surišų detalių. Man patį džiausia įspūdį padarė Hearst dviejų milijonų dolerių nušvilpimas. Nesupraskit klaidingai, man tų pinigų negaila.

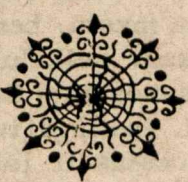
Be dviejų milijonų Hearstas nežus, nes jis turi gal dar dešimtį ar šimtą kartų daugiau. Tų pinigų išmėtimo būdas man sukretė. Iš tikrųjų, sukretė per akimirklą ar dvi, kai vaikinų žinių metu parodė televizijoje. Pirodė, kam ir kaip dalinamas maistas. Sakau, užteko akimirkos ar dviejų! Žybtelėjo nublizgintai riebus negrų veidas. Žybtelėjo jų aukštieji kulnims (vyrai!) moderniausi, gal penklasdešimt dolerių už porą, batai. Žybtelėjo brangios eilutės, storiūs vilnoniai neriniai, skrybėlės. Ak, žinoma, žybtelėjo ir blue jeans, ir plonais marškinėliais tepridengti pečiai, ir paprastos kartūninės suknės. Žybtelėjo ir darba paleisti kumščiai, nes daužomi fotoreporteriai, jų aparatai. Kalifornijos "skur-r-rdžiai", su šveicariškais laikrodžiais ant riešų, su kelių karatų brangakmeniais ant plrštų plėšėsi Hearsto milijonais dovanojamą maistą! Tai buvo ar ne kovo mėnėsi. O apie Naujus Metus skaičiau Drauge Rožės Mainelytės keliolika aprašymus. Skaičiau apie badaujančius Abisinijoje ir kituose Afrikos kraštuose. Aplamai, tie keliolika įspūdžių nebuvo patys įdomiausi, bet apie badą ji parašė nepaprastai vaizdžiai. Dar ir šiandien regiu odą apdengtose kaukolėse gyvas akis, regiu žemę šliaužiančias pusnuoges kreatūras, nebepajėgiančias ištiesti rankų net duodamai duonos riekeliai pasiimti, nebepajėgiančias žodžio ištarti, savo skundui, ar maldavimui išreikšti. Tai Abisinijos, Biafros ir dar kažkurių kitų kraštų nelaimingieji, suaugę žmonės, ir senutėliai, ir tik gyventi prieš keletą metų atėję vaikeliai. Jeigu tie praeikę simbiobezai būtų Hearst paraginę pasiūsti keletą transportinių lėktuvų su maistu badaujantiems Afrikoje (o juk ten irgi juodosi rasė, negrai, soul brothers), tai reikalas atsidurtų visiškai kitoje šviesoje. Bet dabar,

tfu, Kalifornijos "skurdžiams" Tokių šlykštybių, tokios perversijos, tokio masinio pamiršimo dar neturėjome...

Bet dabar vasara. Saulė, karštas vėjas ir rožės. Dainavoje krykštauja vaikai. Krykštauja dar vis grynakrauja lietuvukai, bet nebe lietuviškai čiučbėdami. Tiesa, vadovai juos lietuviškai kalbina. Ir tėvai, ratu aplink sukdami, priekaištuoja, anglų kalbą girdėdami. Tartum vadovai, per savaitę, ar dvi, turėtų tuos vaikus lietuvų kalbos išmokyti. Gerai dar, kad jiems apie Lietuvą prisėka, kad išmoko kelias dešimtis lietuviškų dainelių. Jei ne visiems, tai bent muzikaliems, dainėles dainuojant savaime ir žodžiai į širdies patenką.

Dainavoje Detroito lietuviai pagyvens porą mėnesių. Dainavoje bus ne tik vaikiškų žaidimų. Ten netrukus stovyklaus-atostogaus po savaitę ir kelios suaugusiųjų grupės. Ten bus paskaitų, bus poezijos, bus koncertų. Tik ne šio reportažo tikslas visą

programą skelbti. Vasara Detroito, Dainavoje, Čikagoje. Čikagai vasaros labiausiai reikėjo. Čikagai reikia atostogų, reikia šviežio oro ir švaraus vandens. Nes Čikaga, mūsų sostinė, susikūrė savo vėdergelius ir emė pasaulį juokinti. Seku Čikagos spaudą, seku per spaudą jos įvykius ir atsistebėti negaliu. Gerai tik, kad Čikagos tragi-komedijoj beveik nedalyvauja jaunimas, kad beveik visi besipešantieji yra virš penkių dešimčių metų, o dauguma septintos ar aštuntos dešimtės "jaunuoliai". Isteriški šauksmai "skaldė, skaldo, skaldys", prašalaičiai, stebėtojai iš toliau, iššaukia tik karčią šypseną. Sakau, Čikagai labai reikia atostogų ir reikia atvėsti. O juk vasarą, kal dienos karštos, tai, ne, ne paradoksas, atvėsta smegenys, truputį aptingstama, imama lėčiau, o paskui ir šalčiau galvoti. Gana. Balgsiu. Ir imsiu porą mėnesių atostogų. Kas benori ilgus reportažus vasarą skaityti?

KĄ MACIAU...

(Atkelta iš 2 psl.)

eidami į krautuves, valgyklas, naktinius barus ar tik pasivaikščiodami. Visokias stilių ir laikotarpių pastatai, visi ir šiais laikais apgyventi. Nesipjauna dėl artimos kaimynystės — visi yra miesto gyvenimo dalis. Senų namų kiemuose ir kvadratuose sėdi senutės, kartais gano vištas. Jas skiria nuo praeivių masyvios geležinės ar medinės senoviškos durys, kurios užpil odakmeninę arką. Man rodos, kad daugelis jų jau porą simtmečių pilnai nebuvo atidarytos — visas judėjimas vyksta pro mažas durutes, išpjautas didelėse duryse.

Kiemus ir jų vištas, pastatus ir jų praeivius saugo nuo perdilės kaitros dažni vešliai lapuoti medžiai. Jie su meile pasodinti, kairurie prieš daug metų, kairurie tik dabar, puošia miestą ir duoda vėsu šešėlių. Maloniausia įspūdį daro išilgai me-

žiaus apsidinta centrinė Gedimino gatvė, dabar, deja, pavadinta Lenino prospektu. Einu akmenimis išgrista gatve, vos išvengdama automobilių, kurių mažas skaičius yra atsveriamas tokio pašėlusio vairavimo, kaip niekur kitur pasaulyje. Einu įtūžusi ir suerzinta iš restoranų, kuriame mane lėtai ir neapsakomai įžuliai aptarnavo. Mano nuotaika pagerėja žiūrint į žalią gatvės perspektyvą. Akys kyla kartu su nuotaika, ir štai aš grožio Vilniaus katedrą, baltai tviskančią pro medžius. Įeinu į Gedimino aikštę, ir katedra tiek žeri, baltuoja saulėje, kad akis skauda. Žvelgiu augštin, ir akys randa poilsį Gedimino kalno žolume. Jis didingai kyla virš miesto, karūnuotas išdidžia piliimi, pastatyta karalių, kurie patys neturėjo auksinės karūnos, tik žalvarinį kalaviją ir troškimą juo apsaugoti savo kraštą nuo negarbės.

Man kažkodėl norisi verkti. Čia, Gedimino aikštėje, tikra

miesto, o gal ir visos Lietuvos širdis. Ji plaka, virpa istorija, legendomis ir tautos dvasia. Visos vaikystės pasakos atplūsta atmintin. Kaip kiti vaikai išaugo su princiais ir megančiom gražuolėmis, su nykštukais ir raganomis, taip mes, išeivių antroji generacija, išaugome su Gediminu, Vytautu, su staigiančiu geležiniu vilku, su žyniais, vaidilom ir pagonių dievais. Taip nuostabu, taip neįtikėtina, kad dabar stoviu vietoje, kurioje jaučiu visa tai kaip gyvą realybę. Piliis tikrai egzistuoja, Vytautas palaidotas katedros rūsyje, o giliai jos pamatuose neseniai rasta pagonių šventykla. Galva apsvaiginta Perkūno smilkalais. Įžengiu į vėsią katedros gelmes ir vėl atsimu ir neromantišką tikrovę. Katedra dabar — muzėjus, pilnas labai prasto meno. Bet medinių kaimo kryžių ir koplytėlių paroda primena vėl nemirštančią lietuvišką dvasią, o atsargiai išaugota barokinė architektūra, ypač

auksu ir sidabru apkrauta Sv. Kazimiero koplyčia, primena laikus, kai Vilnius buvo ne Europos nežinomas užkampis, bet turtingas miestas ir galingų karalių sostinė. Galima matyti ir tų karalių kapus katedros rūsiuose. Jie ilsi raudonu akso mu uždengtuose karstuose. Kas nors neseniai buvo padėjęs puokštę gėlių ant Barbaros Radvilaitės, lietuviškos tragiškos ir gražios karalaitės karsto.

Palieku katedrą ir lipu į kalną. Slysta kojos ant akmenimis grįsto statuso tako, ir kelias atrodė ilgas. Bet vaizdas nuo pilies viršūnės tikrai vertas vargo. Tolumoje matosi nauji Vilniaus rajonai, baltuoja augsti pastatai, dar toliau žaliuoja kaimas. Bet visur aplink tęsiasi senamiestis — gelsvos sienos, raudonų čerpių stogai ir bažnyčios ant bažnyčių. O viską supa vingiuojanti Neris, dar viena apsauga nuo priešų. Ir nėra per daug sunku įsivaizduoti, kad stoviu gilioje senovėje, kad aplink mane šarvuoti riteriai ruošiasi kovai su priešu, kurį beveik matau atjįjantį. Leidžiuosi žemyn prie senos pilies griuvėsių sienų, čiupinėju jas, lyg norėdamas, kad jų prasmę, jų didinga nuotaika persisunktų per mano pirštų galus ir keliautų su krauju į širdį.

Pakeliu gabalą plytos, noriu vežtis namo, bet jaučiu, kad nei Gedimino piliis, nei Lietuva negali būti perkelta į svetimą žemę. Aš tikrai ją atminuose ir širdyje visuomet nešiosiu. Ir nors negalėjau nė gabalėlio pilies atsivežti Kanadon. prie Gedimino statytų sienų griuvėsių pasiliko mano širdies ir sielos dalelė.

KUR ANGLIJOS JAUNIMAS?

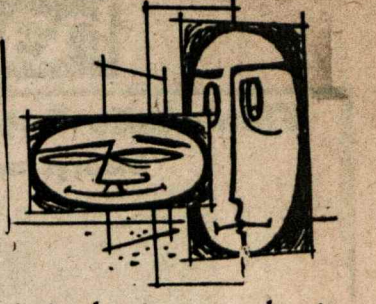
(Iš "Europos Lietuvis")

Noras pamatyti senąją Europą atvedė mane į Angliją. Pirmas nutūpimas buvo Olandijoje. Žiūrint iš aukšto, kraštas atrodė nuostabiai gražus: tiesūs keliai, puikūs miškeliai, lygūs laukai. Nusileidus Amsterdamo, vaizdas kiek pasikeitė. Traukinių stoty didelė spūstis ir judėjimas. garsiuju kanalų vanduo juodas ir net dvokiantis. prie kiekvieno kampo vyksta prekyba, o žmonių kalbos nė žodžio nesuprantu. Tad ilgai nelaukdamas, išskridau į Londoną, kur turėjau pažįstamą lietuvių ir lietuvių Namų adresą. Čia ir sustojau. Anglijoje taip pat kitokie žmonės, skirtingi jų papročiai, bet čia iš karto patekau į lietuvių tarpą ir pasijutau savas. Jie čia mane priglaudė, aprūpino ir net darbą pasiūlė. Pagyvenęs L. Namuose keletą mėnesių, pastebėjau, kad čia labai retai pasirodo lietuvishkas jaunimas. Atrodė keista — puiki salė, virtuvė, baras, biblioteka, bet jaunimas čia nesilanko. Pasiteiravus paaiškėjo, kad jaunimo čia esama, nors dalis ir išvažinėjusi. Likusieji, esą, nesidomi lietuviškuoju gyvenimu. Čia tai tikrai keista. Gyvendamas Kanadoje, dalyvavau studentų ir skautų vyžių veikloje. Norėčiau į panašią veiklą ir čia įsijungti. Todėl, pasikalbėjęs su keleta vietinių jaunuolių (australieta Dalia Mickute, Rimu Daukinčiu ir kitais), nutarėme kviesti lietuvišką jaunimą susipažinti ir pabendrauti. Gal ir kokia nors kultūrinė ar socialinė veikla iš to išsivystytų.

Ką apie tai galvotų Londono ir artimesnių aplinkinių Anglijos jaunimas? Jeigu mūsų samanymui pritarėte, rašykite arba skambinkit į Lietuvių Namus, 1 Ladbroke Gardens, W11, 2PU. Tel. 727 2470.

Algis Plišanskas 5 psl.

KREIVI VEIDRODŽIAI

NEIMANOMA

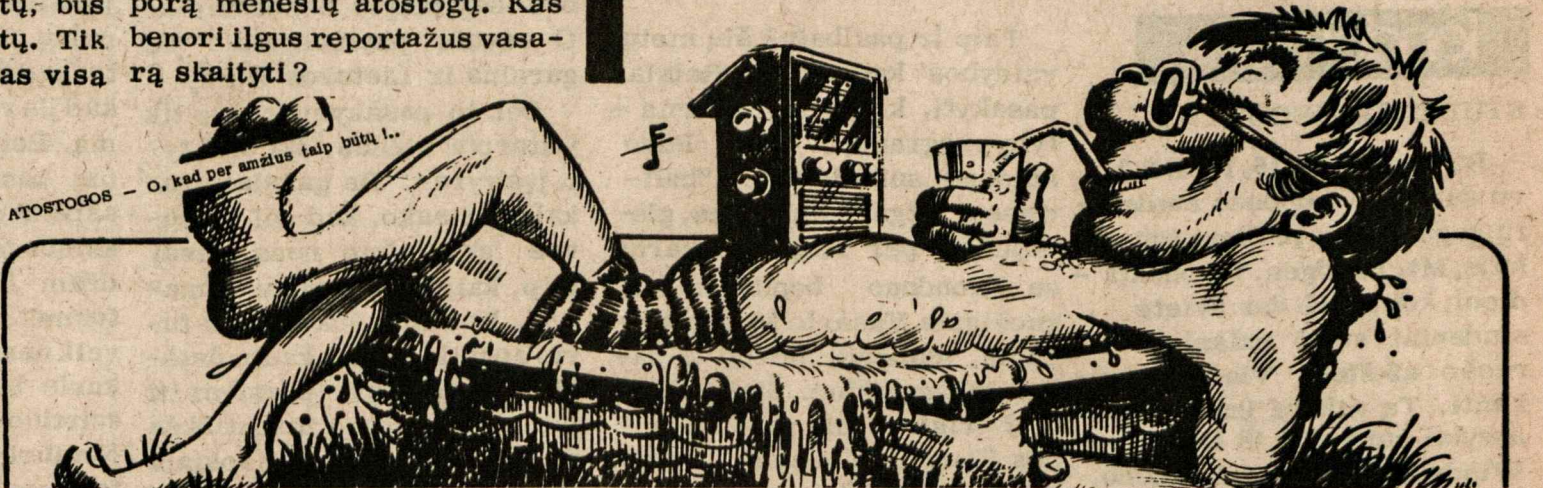
Laukia kubietis eilėje, kad gautu gabalėlį mėsos, paskui vėl kitoje eilėje, kad gautų saujaletę cukraus, pavargęs vėl kitoje eilėje laukia kitos prekės... Grijęs į namus taria žmonai: — Neišveriu daugiau. Einu ir sulikviduoju Fidel Castro ir visą jo kliką — pagriebia šautuvą ir išbėga.

Grijta po poros valandų. Žmona klausia: — Tai ką, policijos nusigandai?

— Policijos, ne, bet jau prieš mane buvo ilgiausia eilė tuo pačiu tikslu.

BLOGA SAVAITĖS PRADŽIA

Kalėjimo sargas žadina myriop nuteistą kalinį. Jau laikas eiti į kartuves.

ATOSTOGOS — O, kad per amžius taip būtų...

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ISTORINIAI METMENYS

25 — Spausdiname Montrealio lietuvių, susijusių su Šv. Kazimiero parapija istorinius įvykius, kaip yra paruošęs — būdamas vikaru kun. Jonas Gaudzė.

Kaip yra įprasta, Montrealio arkiv. atskirai teiraujasi savo keliu apie kun. P. Vanagą pas Syracuse vyskupą. "1921. 8. 29. — Mes šiuo metu turime Montrealyje lietuvių kunigą (Šimkų), kuris pranešė, kad iš Syracuse diecezijos į čia turi atvykti kun. P. Vanagas. Jis (Šimkus) aiškina, kad ten toji parapija sumažėjo iki išnykimo, užtat (kun. P. Vanagas) sutiktų ir norėtų eiti kunigo pareigas Montrealyje. Mes čia turime didelį lietuvių skaičių, bet tikrai vieną kunigą jais rūpintis. Jo Malonybė arkivyskupas sutinka leisti kun. P. Vanagui eiti čia kuriam laikui klebono pareigas, jeigu bus duotas Syracuse vyskupo sutikimas ir jeigu ten prieš jį nieko prieš nesiranda. Jeigu bus toks Jo Malonybės noras, maloniai prašome pranešti mums apie kun. P. Vanagą ir jo stovį Syracuse diecezijoje. — Chancellor. " Montrealio arkiv. kanceliui The Rev. John L. O'Rourke 1921. 9. 1 štai kaip rašo kun. P. Vanago reikalu iš Syracuse vyskupijos: "Brangus Tėve, atsakydamas į Jūsų rugpiučio 29 d. laišką, leiskite man pasakyti, kun. P. Vanagas Syracuse dieceziją paliko tvarkingai su vyskupo leidimu, jis čia nebuvo įsikardinavęs."

Nesant platesnių aprašymų iš kun. J. Šimkaus laikotarpio, tenka pasitenkinti tik labai sausais faktais iš parapijos kasos knygos. Kun. J. Vyšniauskas vedė knygas pats ir jose atžymėdavo visokius pasikeitimus, gi kun. J. Šimkus ne visada pats vedė knygas, už jį surašydavo pajamas ir išlaidas kiti, todėl kasos knygoje visi pasikeitimai pažymimi labai bendrai. Iš vieno atžymėjimo, kuris atstojo protokolą, sužinome, kad: "1922 m. sausio 8 d. buvo laikytas parapijos susirinkimas. Nutarta mėnesinis parapijonims mokestis po 50 centų. Palikta ta pati alga: kunigui — \$ 100, vargoninkui — \$ 35, Leskevičiui (zakristijonui) — \$ 55 mėnesiui. 1922 metams išrinktas parapijos naujas komitetas iš šių asmenų: J. Ruzgaitis, J. Leskevičius, J. Gyvis, V. Kajeckas, J. Pundžius, K. Brazauskas, A. Pauliukaitis, A. Vaškelis".

Prieš pusmetį laiko kun. J. Šimkus buvo painformavęs Montrealio arkivyskupiją, kad jo vietą perims kun. P. Vanagas, tačiau kas nors atsitiko, kad arkivyskupija iš naujo ėmėsi ieškoti kito lietuvių kunigo. Montrealio arkivysk. savo laišku teiraujasi apie jiems pristatytą naują kandidatą sekančiai: "1922. 3. 29. — Peoria vysk. J. O'Reilly D.D. — Mielas vyskupe, mes drįstame kreiptis į jus su prašymu, kad suteiktumėt

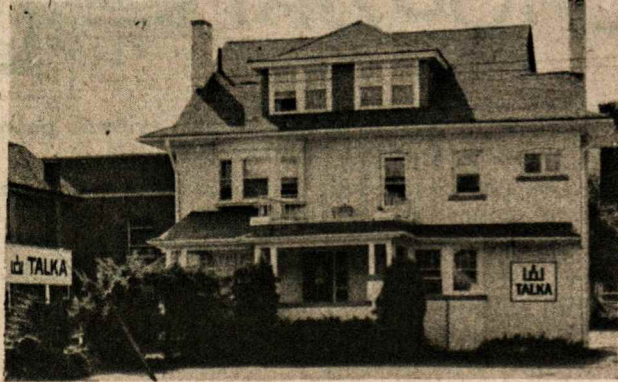
mums žinių apie jūsų diecezijos kunigą. Jaunas lietuvis kun. J. Šimkus iš Montrealio prašo leidimo dvejiems metams palikti mūsų dieceziją, kad jis galėtų užbaigti Romoje savo teologines studijas. Jis pageidautų, kad į čia būtų pakviestas tos pačios tautybės kunigas Louis Woityš iš Kewanee, Ill., — esančio jūsų diecezijoje. Jis (Šimkus) mano vėliau vėl sugrįžti į Montrealį, kada susitvarkys jo reikalai. Į mūsų arkivyskupiją Woityš jau yra atsiuntęs savo dokumentus, kurie priduoda daug reikšmės jo reikale. Mes prašome iš jūsų žinių ir atitinkamo paliudijimo apie kun. L. Woityš iš viso to laiko, kurį jis praleido jūsų diecezijoje. Jeigu jūsų liudijimas bus jam palankus, tai mes noriai jį į čia priimsime, iki atgal sugrįš kun. J. Šimkus".

Tais laikais gauti kitą lietuvių kunigą nebuvo lengva: daugumas kunigų mieliau ieškojo surasti tvirtesnę parapiją ir pastovesnę joje klebonavimo vietą, o čia į Montrealį kvietė tik laikinam šv. Kazimiero lietuvių parapijos aptarnavimui iki sugrįžt iš Italijos kun. J. Šimkus.

Nors į Montrealį neatvyko kun. L. Woityš, bet jis yra buvęs kandidatu, o iš jo laiško galima spręsti, kad jis galėjo būti rimtas klebonas šiai lietuvių parapijai. Iš jo paties rašyto prašymo Montrealio arkivyskupijai apie jį patį mes sužinome sekančiai: "1922. 3. 22. — Vyskupe, gavau telegramą iš Montrealio lietuvių parapijos kunigo J. Šimkaus, kuris prašo mane perimti jo vietą, nes jis išvyksta į Romą. Mano pareiga kaip prašytojo, yra reikalinga apie save pristatyti dokumentus jums, mielas vyskupe. — Aš mokiausi kunigų seminarijoje Lenkijoje ir Lietuvoje, vėliau mokiausi Gregorianumo universitete Romoje, kur gavau bachelor's laipsnį iš bažnytinės ir civilinės teisės. Kunigu buvau įšventintas kardinolo Parrochi, — Romoje. Buvau misijų kunigas Anglijoje, vėliau buvau pietų Afrikoje kaip kapelionas anglų kariuomenėje. Dabartiniu metu esu Amerikoje. Aš kalbu angliškai, prancūziškai, itališkai, lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Jeigu būčiau jums reikalingas, mielai sutinku jums pasitarnauti, brangus vyskupe. Žinoma, aš ir čia esu laimingas, mano parapija susideda tik iš 90 šeimų, būtų gaila juos palikti, taip pat ir tėvišką vyskupą Dunne, kurį mes visi mylime: jis žino, kad mano parapija maža. Tikiau, kad mano prašymas ras jūsų širdyje tinkamą atsakymą. Neprašys nei pilnam mėnesiui po Woityš laiško, kun. J. Šimkus gavo iš Amerikos telegramą (1922. 4. 12): "Aš negaliu atvykti, vyskupas neišleidžia, atsiųsk mano popierius. — Father Woityš".

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ligus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

MOKAME UŽ:

Depozitus (P.C.A.)	6%
Santaupas (Nuo liepos 1 d.)	8 3/4%
Terminuotus depozitus 1 metų	9 1/2%

IMAME UŽ:

Asmeninės paskolas	12%
Nekilnojamo turto paskolas	11%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardudame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 4,600,000

london, ont.

STUDENTŲ GEGUŽINĖ

Birž. mėn. 14, 16, 16 d. d. buvo suorganizuota Londono studentų gegužinė p. p. Bersėnų ūkyje, Mt. Brydges. Tą penktą dieną, kol saulė dar švietė, studentai statė šiltnamius ir ruošė aikštes. Visi buvo užimti. Tą vakarą jau pradėjo atvykti studentai iš Detroito, Windsorio, Toronto, Londono, Hamiltono ir St. Catharines. Buvo linksmas susipažinimo laukas, kurio metu ne vienas susirado naujus draugus.

Ne visos numatytos programos buvo įvykdytos dėl lietaus, kuris prasidėjo naktį. Orinio žaidimo tarp merginų ir jaunųjų laimėjo/ne lengvai/ vyriškoji pusė.

Buvo paminėtas Romas Kalanta. Įdomią paskaitą skaitė Eugenijus Bersėnas, Vakarų Ontario Universiteto studentas. Pabrėžta Kalantos tėvynės meilė, skatinamas jaunimas šiomis dienomis daugiau domėtis lietuvių kalbos išaiškinimu, Lietuvos istorija, ir džiautis esant tokios garbinos tautos vaikais. Jo pareikštos mintys visiems padarė gilų įspūdį.

Toliau sekė dainos, šūkiai, ir keli pasirodymai. Laužė vedė buvo Nijolė Gverzdytė. Akordeonu akomponavo Andrius Čerškus ir Jurgis Valaitis. Vėliau, kluone — links-mavakaris, šokiai. Sekmadienį dar buvo futbolo rungtynės. Mišri komanda iš londoniškių hamiltoniškių ir windsorishkių laimėjo prieš torontiškius. Po to, studentai visai dalyva-vo išvežtųjų minėjime, kurį suruošė visi pabaltijiečiai, Londono mieste.

Studentai yra labai dėkingi p. p. Bersėnams ir p. p. Valaičiams už visokeriopą globą ir paramą. Pona Bersėnai leido studentams pasidaugoti jų kluonu ir valgyti kambariu. Didelis ačiū p. p. Bersėnienėi ir Valaitienei už jų vaišes. Netikėtai pakvietė studentus abi dienas pusryčiams ir vakarienė. Visi valgė pasigardžiuodami!

Visi atsiskyrė, pasiryžę susitikti vėl kur nors šią vasarą. Nors ir dalyvavo nedidelė masė studentų ir buvo šlapia ir lijo, nuotaika buvo gera. Štai ką reiškia jaunystė!

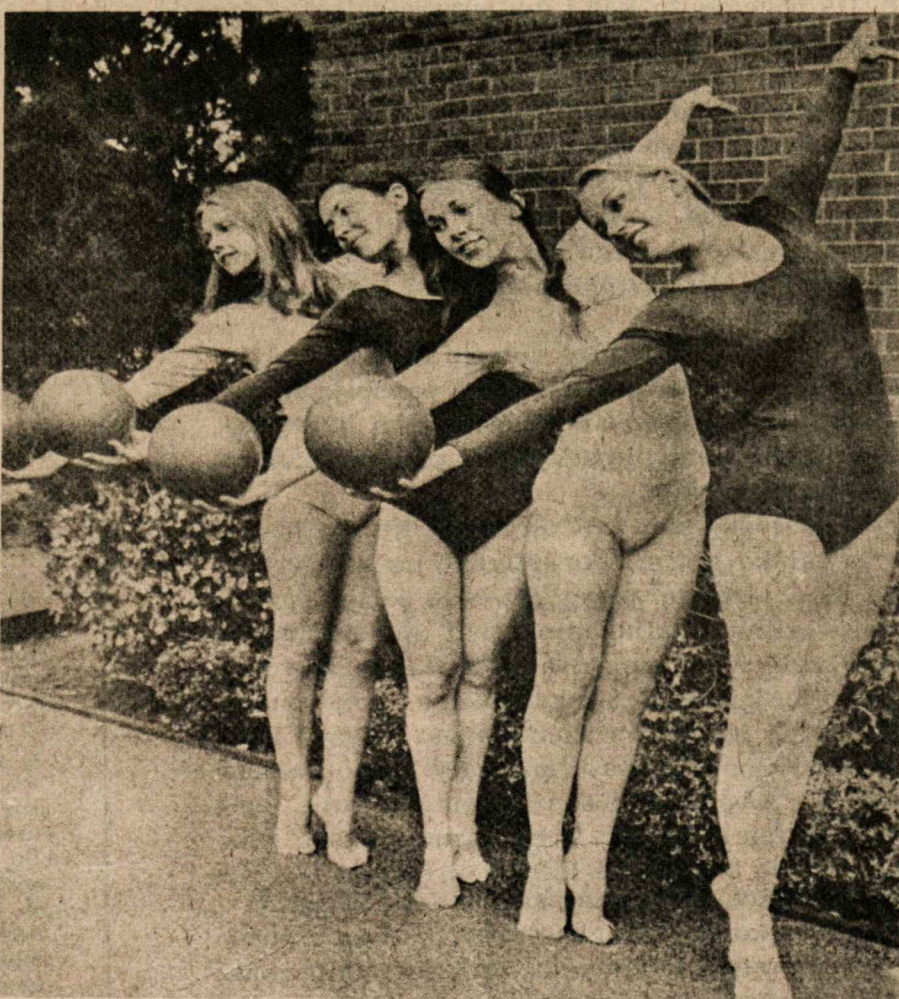
Taip ir pasibaigė šių metų valdybos kadencija. Reikia pasakyti, kad valdyba numatyta programą įvykdė. Buvo studentų susirinkimai, "hall-oween" užgavėnių balius, giedojimas per Kalėdas, kartu su Londono bendruomene ruošiamas Vasario 16 d. programa, studentų šokiai ir dartinė gegužinė. Šiais metais prisirašėme prie Kana-dos Fondo. Visiems mums buvo įdomu dalyvauti valdyboje. Nemažai darbo buvo, bet daug patyrimo gavome, organizuodami rengimus ir dirbdami su kitais žmonėmis.

Mūsų keliai jau skiriasi. Trys iš mūsų jau baigė universitetą, kiti eina toliau savo keliais. Gal niekad neteks vėl būti vienoj valdyboj, bet gautas žinlas perduosime kitiems su kuriais ateityje dirbsime. Dėkojame visiems studentams ir mūsų vyresniems žmonėms, kurie prisidėjo darbu ir patarimu. Be jų mes nieko nebūtume įvykdę. Linkime naujai valdybai daug sėkmės jų darbe, ir kad jie džiaugtųsi savo patyrimu taip kaip mes kad džiaugėmės mūsų.

Geros nuotalkos!

Londono Studentų Valdyba
1973-1974

/ Nijolė Gverzdytė /

KELEIVIS Lithuanian Weekly

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

NIEKAM NEPAATAIKAUDAMAS, TEISINGĄ ŽODĮ SKELBĐAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAM NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJE MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽŲ APŠAKYMU, EILĖRAŠČIU. ADV. M. ŠVEIKUSKIENĖ VEDA TEISINŲ PATARIMŲ SKYRIŲ. Metinė prenumerata tik \$ 7.00

toronto

popietė savuose namuose

L. Panckėnas

Šiandieninis pokalbis sukasi apie mūsų jaunimą. Pletautojai gan nuoširdžiai aptaria jaunąją kartą. Jie išreiškia ypatingą pasitenkinimą jaunimo veržlumu, jų gražiais užsimojimais, naujų kelių ieškojimu. Esą malonu, kad besikūriantios tautinių šokių grupės, įvairūs vaidin-tojai, sportininkai, dainininkai ieško platesnių akiračių. Ypač pasigerėtina jų idėja ap-lankyti nuošalesnes kolonijas ir savo pasirodymais pradžiuginti tenyksičius lietuvius. Nesibijodami didesnių kelio-nių, mūsų jaunieji patraukia ir į tolimesnius kraštus. To-kiais atvejais jie pamato įdo-mių vietų, sutinka naujų žmo-nių ir turi platesnes galimy-bes savitarpio bendravime. O savais pasirodymais jie garsina ir Lietuvos vardą.

Dėl to pasakymo, kaip tik siterpia vienas, iki šiol ty-lėjus vyras. Jis garsiai pra-kalba ir sako, kad dėl Lietu-vos garsinimo nesą visai taip, kaip mes norėtume ma-tyti. Kas link šokėjų, jis tu-rįs apgailestauti, kad mūsī-kiai nepajėgia prasiveržti taip, kaip padarė torontiš-kės estaitės. Jos su savo šokiais įgavo tokį populiarumą, kad apie jas pakartotinai rašo vi-si trys vietiniai dienraščiai. Šalia straipsnių įdėdami gau-sias iliustracijas. O į pasi-rodymus, šokių vienetas skrenda Kanados karīškais lėktuvais (pereitą vasarą į O-landiją, 1970 m. į Japonijoje vykusį Expo ir kitur). O mū-siškiai, kur jie benuvažiuotų, su mažomis išimtimis, jie visuomet šoka savai lietuviš-ka publiškai. Okas link spor-tininkų irgi ne geriau. Jeigu šio popiečio pietautojai prisī-mena pernyksią sportininkų kelionę Europą. Kaip toji iš-vyka buvo reklamuota, kaip ji buvo propagauta telkiant ke-lionel lėšas, o išėjo taip, kad geriausieji mūsų krepšinin-kai grįžo visai prasilošę. Gal nederėtų jų per daug ir kal-tinti. Juk jie dar visai jauni ir nepatyrę žmonės. Bet kam tuomet visa ta pompa, tas jų iškėlimas. Už tai gal ir der-ėtų pakaltinti vyresnius, jų

globėjus.

Ne kitaip buvo ir su mūsų stalo tenisistėmis, keliavusiom į Kiniją. Tiesa, jos ten geriau užsirekomendavo, bet grįžusi viena žaidėja vietiniame dien-raštyje paskelbė mačiosi reto pavyzdžio kraštą. Kas būdinga, kadrenkant kelionei aukas, toji sportininkė buvo pristatyta kaip tauri lietuvaitė. Bet kada spaudoje ji liejo tokias pagyras, kažin ar kiek tada jos pavarėdė beturėjo lie-tuviškumo?

Dėl tų aukų rinkimo, kaip tik ir norėjęs išsistarti dar vienas tautietis. Jis prisipa-žįsta ne visai suprantas pa-starąją logiką. Esą gražu, kad mes padėdame savo jau-niesiems, kad mes remiame jų keliones. Mes norime, kad mūsų jaunoji karta pagyven-tų, kad jie daugiau pamatytų, kad jie vertintų mūsų duosnu-mą. Bet praktiškame gyvenī-me pastebimas kiek kitoks aspektas. Kuomet aukos ren-kamos platesniu mastu, ben-dram lietuviškam reikalui, tuomet mūsų jaunesniųjų be-veik nesimatyti. Ypatingai tų, kurie baigė mokslus ir īsi-tvirtino pelningose vietose. Nežiūrint, kad jie savo pro-fesijoje uždirba keleriopai daugiau už eilinį, nuolat au-kojantį pilietį.

Jaunom idėjom, pradžioje gerėjęs vyras pasipriešina pastarajai minčiai. Jis dala-inai sutinka su jaunimo abejīn-gumu finansinei tėvynės va-davimo programai. Bet tuo pačiu jis išveda, kad mūsų jaunimas nemato skatinančių pavyzdžių. Ne aukojime. O, ne! Bet surinktų lėšų sunau-dojime. Tiesa, gražiais pa-vyzdžiais tektų laikyti finan-sinį organizacijų skatinimą, užsienio, į tėvynę kalbančio radio rėmimą, paminklų sta-tymą. (Į pastarąją kategoriją jis nenorėtų įjungti Toronto lietuviškose kapinėse stovin-tį, \$37.000 kainavusį, cemen-tinį bunkerį). Daug nemaloniau gaunasi kai dalis surinktų lė-šų nepasiekia tikrosios pas-kirties. Tokiais atvejais ten-ka laikyti nereikalingas dele-gatų keliones. Keliamas vai-šės abejotinos vertės sve-čiams. Viena iš tokių, prisī-mintinių kelionių buvo 1959 metais. Tuometinis, tik iš-rinktas, torontiškis Vliko pir-mininkas darė "apžvalgīnē" kelionę Europą. (Dabartinis Vliko pirm. pats apsimoka savo keliones). O jeigu pridē-sime rengiamas vaišes, įvai-rius priėmimus, švenčių pa-baigtuves, tas irgi pareika-lauja nemažai skatikų. Būtų pateisintina, jeigu tokiom progom būtų kviečiami mūsų reikalą suprantą ir mums simpatizuoją svečiai. Su jais būtų ne tik malonu, bet ir naudinga pabendrauti. Bet īsi-leidęj ekstravagantiškas nuo-talkas, mes dažnai to nepaste-bime. Gretindamiesi prie aukštesnių šulų, mes pamirš-tame, kad jie ne tik bendra-darbiauja su mūsų krašto pa-vergėju, bet jam ir patalkau-ja.

LIETUVIŲ NAMAI

Karavano laikotarpyje nuo birželio 22 d. iki Hesos 1 d. Lietuvių Namai turėjo labai daug lankytojų. Karavano metu LN sekmadienio popie-čių neruošė, po jo pirmojoje popietėj atsīlankė nemažai asmenų, buvo svečių iš Mon-trealio, Čikagos ir net iš A-delaidės/Australijos/.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

- 6% už depozitus
- 8 1/4% už taupymo s-tas
- 9% už 1 m. term. dep.

IMA

- 9% už asm. paskolas
- 8 1/2% už mortgičius

Kapitalas — aštuoni milijonai dolerių

Asmeninės paskolas duodame iki \$5,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000.

Nemokamas čekių ir sskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

Dabar Lietuvių Namuose reiktų nuomoti. vyksta ne tik sekmadienio po-pietės, bet ir kasdien nuo 6v. iki 8 v. vakaro duodamos į-vairaus lietuviško maisto va-karo dienomis populiarius ša-ktį barščiai. Popietėse pietus valgo virš 60 asmenų, o va-karienės susirenka apie 20, dar vis kas kart daugėja val-gančių svečių.

KLB Toronto Apylinkės raštinė iškūrė LN-se. Po mažo durų remonto ji turės atskirą įėjimą iš Alhambros gatvės.

LN administracija planuo-ja patalpų panaudojimą rudens sezonui. Dėl to prašo visus užinteresuotus pranešti, kiek ir kokių patalpų jiems reikės ši sezoną.

Pereitą savaitę vėsintimo įrengimų kontraktoriai patik-rino ir sutvarkė šaldymo į-rengimus.

Sutvarkius šaldymą, dalis sulaikytų kontraktorių pinigų reikės sumokėti tuojau. Dėl tovisi lietuviai prašomi pirk-ti LN paskolos laktus, ku-rių mažiausia suma \$200, Pirkdami paskolos laktus, prisidėsime prie lietuviams labai svarbaus pastato — Lie-tuvių Namų užbaigimo. Pas-kolos laktų išparduota: jau už 283 tūkstančius dolerių. Liko parduoti tik už 17 tūks-tančių dolerių.

Pereitą savaitę paskolos laktų per patikėtinį J. Stra-zdą nupirko XX už \$ 7000, ir \$1000, — paskolą iki parei-kalavimo davė Ip. Krasauskas.

LN nario įnašus po \$100, — įmokėjo Vl. Pevevičius, 'J. Matulaitis, S. Senkus, 'Var-pas', \$25, — įmokėjo Darius Marlijošius.

TORONTO LIETUVIŲ VEIKIMŲ PATALPŲ REIKALINGUMAS IŠSPĖSTAS

Prieš 25 metus lietuvių masiniai plaukė į Toronto iš Europos ir visų Kanados vie-tų, daugiausia iš miškų ir ka-syklų. Per kelis metus jų at-sirado arti 10.000. Ir dabar tas skaičius nemažėja, vieni išvyksta, kiti atvyksta ir pri-auga. Taigi vis sukasi apie 10.000.

Prisikūrė daugybė įvairių organizacijų, nėra pakanka-mai patalpų, kur susirinkti? Tai prisėjo nuomoti kitur. Turimos patalpos — salė šv. Jono parapijos tik dalelę rei-kalavimų tenkino. Bet prieš 20 metų pranciškonai atvyko į Toronto ir pastatė rūmus, patalpas bažnyčiai, sales ir kt. patalpas vienuolynui, or-ganizacijoms. Pranciškonų salės, vėliau praplėstos, pir-mąją užpildė. Lygiagrečiai buvo įgyti Lietuvių namai. Bet vis dar visų lietuvių reikala-vimų nepatenkino.

Lietuviai svajojo, kaip įsi-gyti didelius lietuvių namus su didele sale ir kt. patalpo-mis, kad net 16 vasario mi-nėjimams užtektų vietos, ne-

reiktų nuomoti.

Ši svajonė irgi išsipildė. Buvo nupirktas sena didelė bažnyčia labai pigiai (už \$140.000), kuri buvo perdirbta į moderniškas sales ir kt. pa-talpas, kaip "Paramos" ban-keliui, įvairius kambarius or-ganizacijų reikalams. Jau-rienišės susirenka apie 20, įdėta virš 0,5 mil. dolerių ir dar vis plečiamasi, remon-tuojama, gražinama.

Atsilankę lietuvių svečiai kraipo galvas ir stebisi lietu-vių organizuotumu, kultūrin-gumu.

Atvykę iš Amerikos, Euro-pos lietuviai ir apsilankę Pranciškonų lietuvių namų salėse išpučia akis ir džiau-giasi kas atsiekta, niekad esą nepagalvoję, kad Toronto lie-tuviai galėtų įsigyti tokias milijoninės vertės nuosavy-bes. Lyg stebuklas! Net Kau-nas, Vilnius neturi tokių sa-lių.

Tas vyskas atsiekta per lietuvių susipratimą, pasiau-kojimą, negailėjimo duoti do-lerinę ir darbo duoklę.

Trečias lietuvių laimėji-mas tai šv. Jono parapijos salės pastatymas Port Kre-dit, prie lietuvių kapinių. Naujosios salės atidarymas įvyko (4.XI.73) dalyvaujant virš 1000 lietuvių iš Toronto, Hamilto, Delhi, London ir kt. su žymiais svečiais, kaip vysk. V. Brizglu, parlamen-to nariams ir kt.

Tai didelis nuopelnas kun. P. Azubalio, kuris žinomas kaip "Father Azubalis". Jo populiarumas didėja, nes jis daug lietuviams padeda ir net daugelį "ištraukia iš įvairių bėdų". Jis turi simpatijų ne tik dešiniųjų, bet ir kairiųjų pažiūrų lietuvių tarpe.

"Visi nukeliaus pas tėvą A-žubalį", retas kuris išsisuks ar kitur atsisiguls". — Taip lie-tuviai juokauja.

Svarbu faktas, kad šioji sa-lė yra lietuvių bendrovės nuo-savybė, kurios prezidentu yra žymus lietuvių veikėjas, pe-dagogas Antanas Rinkūnas. Atėityje ten bus dar pastatyta ir lietuvių bažnyčia.

Šie lietuvių laimėjimai džiugina visus. Lietuviai pa-sidarė duosnesni, daugiau au-koja lietuviybės reikalams. Kaip girdėti lietuvių namų sė-rų yra pirke mūsų turto liai po 5000, 10,000, 20,000, 40,000. Gi keli šimtai nuo šim-tinių iki tūkstantinių.

Malonų faktą reikia iškelti, kad praturtėję lietuviai, pa-sidarę beveik milijonieriais, (Birutė — Sibiro tremtinė) ir Jurgis Strazdas, St. Kuzma, Skrebūnai, broliai Jackai, Asevičiai, Dranseikai ir daugybė kitų) neužsidarė praban-giuose namuose, baruose, bet parėmė nuoširdžiai lietuviš-ką reikalą. Dar specialiai pa-žymėtinas žymusis lietuvi-bės veikėjas Stasys Banelis, kuris artinasi prie 75 metų, yra pensininkas, bet gerą su-mą paaukojo ir tebedirba na-mėjimams užtektų vietos, ne-

(Nukelta 1 7 psl.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Kanados Anti-bolševikinio Fronto Valdyba birželio 10 d. pasuntė prezidentui Nixonui sekantį laišką-telegramą.

Žinodami, kad Jūs vykstate Maskvon sudarymui geresnių santykių tarp JAV ir USSR Antibolševikinio Fronto Ka- nadoje Valdyba, atstovaujanti li- a tautybių, pavergtų Sovietų Rusijos, nori atkreipti Jū- sų dėmesį, kad pavergtųjų tautų tarpe yra didelis susi- rūpinimas ir abejojimas dėl JAV ir USSR "detente" /atos- lūgio/ politikos.

Mūsų didžiausias noras, tai kad "detente" politikoj atsis- plindėtų užtikrinimas paver- tosioms tautoms laisvės, ir žmogaus teisių apsaugojimas. Į tuos tikslus negali būti ma- žiau atsižvelgiama, negu i So- vietų Rusijos tikslus. Ji ste- kla visokios rūšies pagalbos iš Vakarų demokratinio pa- saulio, kad sustiprintų savo imperialistinę - komunizmo ekspansiją ir dar labiau pa- sunkintų pavergtųjų tautų ver- giją, užslopinant patriotinę kovą.

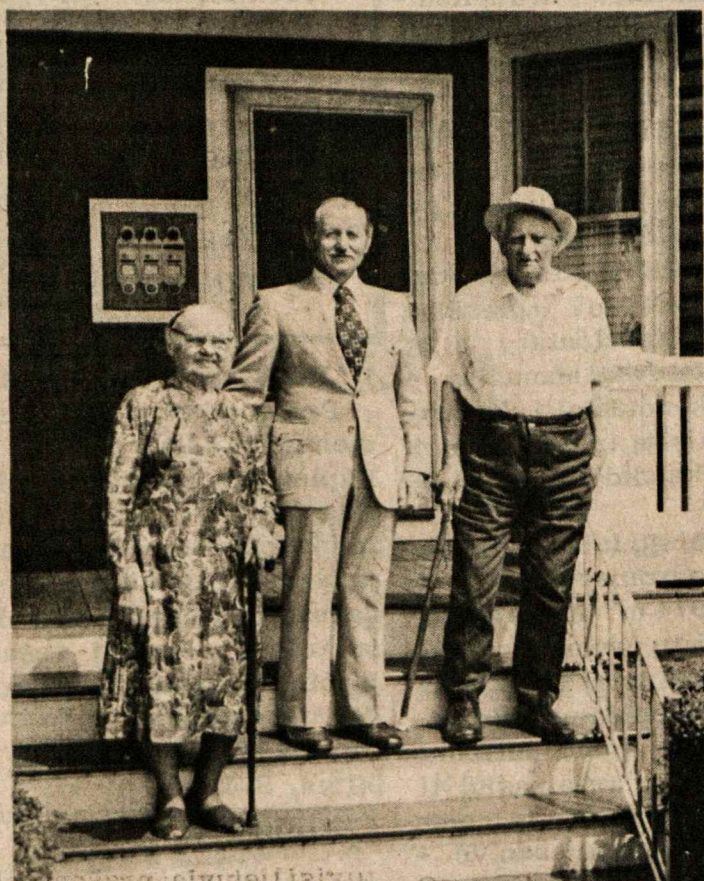
Pone Prezidente, mes pra- šome netraktuoti tokius pa- vergtųjų tautų prašymus, kaip kišimasi į USSR vidaus reika- lus". Juk beveik pusė USSR gyventojų sudaro pavergtas tautas. Milijonai intelektualų bei laisvės kovotojų yra žu- domi, kankinami koncentraci- jos stovyklose arba uždaryti sunaikinimui psichiatrinėse ligoninėse. Visokios rūšies tarptautinės sutartys bei de- klaracijos yra pakartotinai su- laužomos be jokių skrupulų iš USSR pusės.

Kai žiauri Maskvos naujoji kolonializmo politika plečia- ma, prašome Jūsų, vardan e- lemantarių žmogaus teisių apsaugojimo, o taip pat lai- svės ir laisvo tautų apsispre- ndimo vardan, nelaikyti tokį nežmonišką Sovietų Rusijos elgesį su pavergtaisiais "US SR vidaus reikalu."

Laike Jūsų, Pone Preziden-

te, paskutinio Maskvoj apsi- lankymo, idealistinis paver- gusių tautų jaunimas/vienas iš jų-Lietuvoje Kalanta pav., /- net susidėgino, norėdamas atkreipti Jūsų dėmesį dėl So- vietų Rusijos daromų žmoni- jai kriminalų. Norėdami, kad būtų išvengta panašių de- monstracijų bei heroiškų au- kų, mes maldauname, kad at- sižvelgtumėte ir gelbėtumėte teisę laisvai apsispręsti pa- vergtoms tautoms ir išpėti Sovietų Vyriausybę, kad ne- galima kurti pasaulinę taiką bei tikrą "detente", kai USSR tėsia tautų pavergimą ir ge- nocidą, bei jos žmonių žiau- rų persekiojimą.

/pas./ Su tikra pagarba Kanados Anti- bolševikinio Fronto V- bos pirmininkas /pas/Generalinis Sekretorius

Jonas ir Veronika Adomonai su pusbroliu Henriku Adomoniū. Iš Montrealio. Jis buvo nuvykęs į Bostoną aplankyti daug vyresnį pusbrolių, jau einantį 90-sius metus. Jonas Adomonis Lietuvoje yra buvęs stambus ir pavyzdingas ūkininkas ir daugeliui gali būti prisimintinas. Jis ilgus metus buvo Žemės ūkio Rūmų veislinių arklių atrinkimo komisijos pirmininkas. Nuotrauka A. Adomonio.

TORONTO LIETUVIŲ.

(Atkelta iš 6 psl.)

mų valdyboje. Arba T. Sta- niulis, vajuos vedėjas, vienas dirba, išlaiko gausią šeimą ir dar pirko stambesnę akciją.

Daug, tokių gerų lietuvių yra Toronte, kurie aukoja ir dirba lietuvių, dėl namų, salių, organizacijų, fondų, bažnyčių, kur tik atsiranda degantis reikalas.

Aš tai didžiuojuosi, kad tarp tokių lietuvių gyvenu, man malonu juos aprašyti, kad jų pėdsakai liktų istorijos surašytuose archyvuose.

Torontas Kanados lietuvių sostinė, kuri kaip saulė spin- duliuoja šiaurę ir anapus, konkuruoja Čikagą.

Gerai būtų, kad keliatūks- tantinė Montrealio lietuvių kolonija pasektų Torontą.

J. Vaidlonis

montreal

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W., TORONTO, ONTARIO

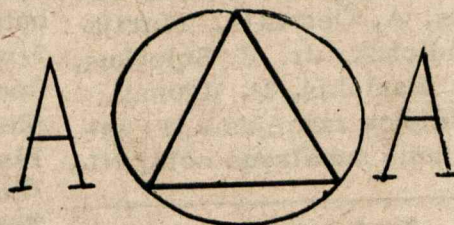
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti.

tel. 533-3531

Jolė Andriuskevičiūtė ir jos vyras Derek Patterson, jų vestuvių diena, Montrealyje. Abu gyvena ir dirba Vancouveryje.

KAS YRA ALCOHOLICS ANONYMOUS?

Jeigu geri ir gali gerti - Tavo reikalas.

Jeigu geri ir negali gerti - mūsų reikalas.

Skambink dieną ar naktį A.A. Tel. 521-2185.

Jei nori lietuviškai kalbėti - skambink darbo valandomis 489-5391 (klausk) Leo; vakarais namų tel. 366-2548 arba 277-7868.

PAVARDĖS NEREIKIA PASAKYTI.

PASAKYK TIKTAI SAVO VARDĄ.

MES TOKIE PATYS KAIP IR TU.

SUPRANTAM TAVE

IR TAVO

RŪPESČIUS.

meni ir jaunimui tariame lietuvišką A Č I Ū !

J. Kručas

Lietuvių Bendruomenės vardi • Birutė, Justas Stankai su šeima, Elena, Stasys Tolvai - šiai su šeima ir Aldona Kru- čienė išvyko į Suvalkų tri- kampį, o iš ten vyks į Vilnių.

• Labai smarki audra nuslau- bė Albany miestelio apylin- kes, padarydama \$500.000, nuostolių. Sužalota daug pas- tatų, medžių išlaužyti ištisi plotai. Daug vasarviečių nukentėjo to miestelio French River upės baseine. Iš lietu- vių daugiausiai nukentėjo Petro Jutello gražioji vasarvietė "Baravykas", bet jau aptvar- kyta. P. Jutelis pastatęs nau- (Nukelta iš 8 psl.)

GEGUZINIŲ SEZONAS

Gegužinių būdavo ir kitais metais, bet šią vasarą mon- trealietai turi kiekvieną sek- madienį. O kai aną sekmadie- nį, net dviejose vietose. Auš- ros Vartų parapija ruošė Pa- langoje, kur Prano Juodkojo iniciatyva ir pirmuoju vargu, prieš daugelį metų buvo pra- dėta kurti lietuviška gyven- vietė. Dabar jis ten tebeturi tik žemės sklypą ir ten vyko šioji gegužinė. Graži vieta,

prie dirbtino ežerėlio, bet gegužinėi nėra geriausia. Mat ten P. Juodkojis sutraukė ne mažai lietuvių, kurie iš jo prisipirko žemės sklypų ir prisistatė vasarnamių. Tai jie gegužinei nutraukia sve- čius. Pas juos ant kiemų ma- loniau kaip gegužinėje, tai nors savininkai ir pasirodė gegužinėje, bet grįždami į namus išsivedė pulkus pažis- tamų. Bet parapijos geguži- nei pakako atsilankiusių ir rengėjai nesiskundė. Visi su- prato, kad ir taip daug suva- žiavo parapijiečių, kai tą die- ną Skruibio vasarvietėje vyko "Neringos" jūrų šaulių kuo- pos gegužinė. Teko būti ir ten, nes ir ten mūsų tautie- šių suvažiavo.

Pr. Skruibio vasarvietėje gegužinės vyksta kas sekma- dienis. Liepos 14 d. ten buvo NL laikraščio gegužinė. Sa- vininko teigimu "didžiausia iš visų" O juo, kai jis pastebė- o automobilius iš Ontarijos ir JAV-bių /buvo J. Petrulis su Adomavičiais iš Bostono/. Ši sekmadienį ten bus L.K. Mindaugo šaulių kuopos gegu- žinė. Kitą sekmadienį "ramo- vėnų", o rugpjūčio 12 d. "Ni- dos"- Žvejų- Medžiotojų. O juk dar bus šiltų, gražių die- nų ir vėliau. . . prp.

• Studentė Rūta Pocauskaitė vasaros atostogų proga yra išvykusi į Kanados vakarus, Albertą ir kitur.

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy

LEO RATNER, B.P.H. L. PH.

NIEKO NEKAINUOJANTIS IR GREITAS PRISTATYMAS VEIKIANTI PAŠTO ĮSTAIGA

7576 CENTRALE - LASALLE - 365-0770

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS ĮVAIRIOS PROGOS

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION (M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q. 601 St. Jean Road. Tel. 695-3823

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekiami greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street LaSalle, Que.

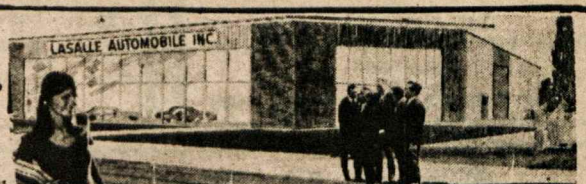
TEL: 366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtyys. Sav. G. Desrochers

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT

PARDAVIMAS IMPERIAL - CHRYSLER - JODGE - CHARGER CORONET - CHALLENGER - SWINGER - DART Camions DODGE Trucks 7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE. Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės De La Verendrye prie Lapierre, tel. 365-3364

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Pardavimas qazolino ir alyvos - lietuviams nuolaida. Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albalen Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

JUOZAS GRAŽYS

KALIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remdeliuoju
- Vasaros laiką saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Ivairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sažiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas - tel. 366-6237 /3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Jetté & Frères

VISKAS MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių prie- monių pardavimas ir įrengi- mas. Atstovaujame - Hydros - Quebec išnuoma- vimui karšto vandens tie- kimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai

140-2e AVENUE - 366-0330

Lietuvių Savaltės Ottawa atidarymo metu svečių priėmimo, Regina Čeponkienė (Barisatė iš Montrealio) KLB Ottawos apylinkės sekretorė ir jos vyras Benius Čeponkus, KLB Ottawos apyl. vicepirmininkas dalinasi įspūdžiais su architek- tu Vytautu Trečioku. Nuotrauka I. Gabalio.

Nepriklausomos Lietuvos AKCIJŲ VAJUS

AKCIJŲ ĮSIGIJIMO TĄSA:
126. Gražys Juozas supras-
damas NL akcijų vajaus
reikšmę nupirko 5 akcijas.
Jis su žmona iš ankščiau tu-
rėjo 6 akcijas.

J. Gražys yra verslininkas,
jau kelintas dešimtmetis kai
su užsakymais siūva ir par-
duoda kailinius /Fur coat/.
Jis nėra dolerio vergas, jį
gauna ir neįgaali išleisti.
Nuoširdus lietuviškiems rei-
kalams, abu su žmona Dana
nevengia lankyti lietuviškuo-
se parengimuose, nežiūrint
kas juos rengtų. Gražiai jau
yra "seneliai", nes jų sūnus
Algis yra vedęs ir augina ke-
lias dukteris. Tėvukai nema-
žai laiko praleidžia lankyda-
miesi Lennoxville, kur jų
sūnus dirba universitete.

127. Gabrys Petras nuošir-
džiai ramus visuomenininkas,
priskaičius kelioms organi-
zacijoms ir jose aktyviai dir-
bąs. Šiuo metu daugiau besi-
reiškia Tautos Fondo veik-
loje. Jis ilgesnį laiką yra gy-
venęs Anglijoje. Atsilepdam-
as į NL akcijų vajų išgijo
5 akcijas.

128. Petraltis Viktoras iš
Toronto, visuomeninėje veik-
loje pilnas energijos dirbti.
Jis per eilę metų nevisur i-

tilpo plačiau pasireikšti. Bet
kai atsirado realiosnei veik-
lai Lietuvių Namuose, jis ne-
tik finansinai prisidėjo, bet
ir išjungė į veiklą ir buvo
išrinktas į valdybą.

V. Petraltis yra vienas iš
aktyviųjų torontiečių NL pa-
remti. Jis buvo ir šių metų
spaudos baltaus rengėjas ir
ta proga išgijo 5 akcijas.

129. Vitkūnas Jonas iš To-
ronto yra NL skaitytojas nuo
laikraščio pirmos dienos iš-
leidimo. Jis turėdamas 2 ak-
cijas, nupirko po akciją savo
jaunajai šeimai — Jonui Vit-
kūnui ir Vidai Vitkūnaitėi.

Su šiomis akcijomis jau
yra 4,830 dol. suma numaty-
tam 20,000 dol. vajui.

Visiems išgijusiems akcij-
as nuoširdžiai dėkoju val-
bos vardu ir maloniai pra-
šau atsilipti kitus.

J. V. Stankaitis
NL Spaudos B-vės Ugdymo
reikalams narys

NL rėmėjai:

NL RĖMĖJO PRENUME-
RATĄ apsimokėjo šie prenu-
meratoriai: VI Skirgaila, V.
Ketarakis, St. Jagėla iš To-
ronto, M. Vakselis ir A. Da-
sys iš Montrealio.
AUKOTOJAI:

M. Guobys 100 dol.; dr. J.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui
tik už \$5.00 metams!

Prašome iškirpti ir prisiųsti
su virš nurodytu
prenumeratos
mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

Senikas 40 dol.; J. Strazdas
30 dol.; J. Skrebutėnienė 20
dol.; V. Kudzma 25 dol.; M.
Gryblėnė 10, 50 dol.; po \$10.
Z. Jackus, SLA 236 kuopa -
Toronto, Algirdo šaulių kuopa
- Hamilton; po \$7-: Ant.
Vaupsha, A. Pulianauskienė,
dr. M. Devenis; po \$6-: dr.
V. Sniečkus, K. Stundžia; po
\$5-: J. Mikšys, V. Domeika,
A. Borkertas, V. Grigietis;
S. Jackus, J. Paunksnis, K.
Milašius, K. Jokubauskienė;
po \$3-: V. Skaržinskas, K.
Strikaitis, Br. Šalčiūnas, M.
Šulmistras; po \$2, 50: Z. Bra-
zauskas, Vikt. Alseika, P.
Satkūnas; po \$2-: P. Variako-
jis, J. Rugienius, J. Verbyla,
E. Urbonaitė, dr. G. Noges,
R. Jurkus, A. Patamsis, dr.
J. Zmuidzinas, V. Zavads-
kienė, K. Smilgevičius, J.
Kratavičius, G. Rutkauskie-
nė, J. Martinaitis, J. Mazu-
laitis, A. Česnulis, Marija
Paladichuk, dr. V. Sniečkus,
Pov. Kaulakis, P. Ilgūnas.
Visiems rėmėjams ir au-
kotojams nuoširdus ačiū. NL.

"NL" ATOSTOGOS

Dvi savaitės atostogų tenka
ir Nepriklausomos Lietuvos
personalui. Šis numeris yra
priešatostoginis. Taigi - jei
sutiksite kokį darbuotoją ar
bendradarbį einant, važiuo-
jant ar skrendant - žinosite
kodėl. O jei skaitytojai nieko
nelaikys po pažastimi - nei
pusės ar ketvirčio NL laikra-
ščio tai suprasite, kodėl...
Sekantis NL nr. pasirodys
rugpjūčio mėn. 14 d.

• Alfredas Puzarauskas su
šeima atvyko į Montrealį il-
gesnėms atostogoms. Žada
būti iki rugsėjo mėn. pra-
džios.

• Loreta Žižytė išvyko atos-
togų pas tėvus į Dominica.

• Skautų stovykla "Baltijoje"
prasideda ši šeštadienį.

P R A N E Š I M A S
Lietuvių Journalistų Sąjungos
Vykdomyjų Organų rinkimų
reikalai:

Šių 1974-ųjų metų rudenį
turi būti išrinkta nauja LŽS
Centro Valdyba, Kontrolės
Komisija ir Garbės Teisimas,
nes visų šių organų trejų me-
tų kadencija baigiasi.

Nominacinė Komisija, 1974
metų birželio 25 d. susirū-
kusi posėdžio, nutarė:

a/ kandidatus į naują Cen-
tro Valdybą nominuoti tik iš
Čikagoje bei jos apylinkėse
gyvenančių LŽS narių;

b/ kandidatus į Garbės Kon-
trolės Komisiją nominuoti tik
iš Toronto bei jo apylinkėse
gyvenančių LŽS narių;

c/ kandidatus į Garbės
Teismą nominuoti tik iš Los
Angeles bei jo apylinkėse gy-
venančių LŽS narių.

LŽS įstatai reikalauja, kad
būtų nominuojami nemažiau
7/septyni/ kandidatai į LŽS
Centro Valdybą, nemažiau 4
/keturi/ kandidatai į Kontro-
lės Komisiją ir nemažiau 4
/keturi/ kandidatai į Garbės
Teismą.

Nominacijų laikas praside-
da su šio pranešimo data ir
baigsis 1974 m. rugsėjo 1 d.
Su kandidatų pavardėmis rei-
kia atsiųsti ir jų pasirašytą
sutikimą kandidatuoti. Kandi-
datai, nedavę raštu sutikimo
būti renkami, arba pasiūlyti
po 1974 m. rugsėjo 1-
mos dienos/pašto antspaudu vė-
liausia data/, bus automatiš-
kai diskvalifikuoti.

Kandidatus stūlant, rašyti
sekančiu adresu:

Alfonas Nakas
1668 Bowers Ave.
Birmingham, MI. 48008
USA

LŽS Vykdomyjų Organų no-
minacinė komisija:

Vladas Selenis, pirmininkas
Alfonas Nakas, sekretorius
Jonas Gaizutis, narys

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI ?

NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS

D.N. BALT - BALTRUKONIS
Sylka Realty Inc.
445 Jean Talon West, Suite 305,
Tel: 273-3442, 273-9181, 737-0844.
Montreal, Que.

Foto E.M.L.S.
Sistema.

PIRKTI AR PARDUOTI

NEKILNOJAMĄ TURĄ PADĖS JUMS

V. Pėteraitis

353-9960 / Namų 721-0614
UNITED TRUST REALTIES
7995 Blvd. Les Galeries, D'Anjou, P. Q.

Zemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

L.K.V. S-gos "RAMOVÉ" MONTREALIO SKYRIUS
KVIEČIA VISUS Į SAVO METINĘ

GEGUŽINĘ,

KURI ĮVYKS rugpjūčio 4 d., sekmadienį

F. SKRIBIO VASARVIETĖJE.

Pointe Fortune, P.Q.

GEGUŽINĖS METU VEIKS BARAS,
MUZIKA, ŠOKIAI IR LOTERIJA.

Skyriaus Valdyba

MONTREALIO LIETUVIŲ ŽVEJOTOJŲ - MEDŽIOTOJŲ
KLUBO "NIDA" BUS

GEGUŽINĖ

rugpjūčio 12 d., sekmadienį,

SKRIBIO VASARVIETĖJE

Pointe Fortune, P.Q.

BUS IDOMIAI

IVAIRI

PROGRAMA

SU

MUZIKA IR

KITAIS

SVEČIAMS

PATARNAVIMAMS

DAUG VESTUVIŲ

Prieš dvi savaites sekma-

dienį, pamaldos įvyko Z. ir H.
Lapinų vasaros rezidencijoje.
Rugpjūčio 4 d. įvyks prie Po-
laičių vasarnamio. Dainavo-
je nemažai lietuvių turi va-
sarnamius, tad ir į pamaldas
susirenka nemažai vasaro-
jančių. Praėjusį kartą pamal-
das atšventė Aušros Vartų pa-
rapijos klebonas, tėv. J. Ku-
bilus, S.J.

SUDBURY...

(Atkelta iš 7 psl.)

Jų pastatų šokiams, meno pro-
gramoms ir kt. visam vasa-
ros gegužinių sezonui leido
naudotis Lietuvių Bendrojo
menės reikalams. Čia pat
numatoma greitai daryti ge-
gužynę Kanados lietuvių spau-
dal remti.

Šią vasarą daug vestuvių

Montrealyje. Prieš kelias sa-
vaites įvyko didelės ir gra-
žios vestuvės Ant. Bernoto
dukters Elenos su R.B. Bur-
gess. Vėliau savaitę, Rūtos
Skučaitės su Arūnu Slekiu, ku-
rios pasižymėjo jaunimo di-
namišku, nes daug jauni-
mo atvyko su jaunuoją Arūn-
u iš Toronto. Prieš savaitę ap-
sivedė Jolė Andriuskevičiūtė
su Derek Patterson, kurios
tėveliai Eva ir Kostas suruo-
sė gražias vestuves. Praėju-
sį šeštadienį įvyko vestuvės
St. Balčiūno su Nicole Kaman
ir rugpjūčio pradžioje bus
Violetos Adomonytės su R.C.
Ramsay, o rugpjūčio 17 d.
Aldonos Juodkojytės su Ed-
vardu Barisa.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astra

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

PASIKALBĖKITE SU

Managėnui
LEO GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einausias s-tas	6.0%	Asmeninės	11.5%
Taupomasis s-tas	8.75%	Nekiln. turto	11.0%
Term. ind. 1 m.	10.0%	Cekių kreditas	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.5%	Investicijos nuo 11.5%	
Term. ind. 3 m.	9.0%		

Duoda nemokamą gyvybės apdrau-
dą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000
už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreipitis: Gil Constantin, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir treči-
dieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki
8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama
vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius sa-
vaitgalius.

3907-A Rosemont Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9
iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA